

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Anden behandling af lovforslag nr. L 174: Forslag til lov om ændring af beredskabsloven, lov om orlov og lov om ferie. (Udvidet beslutningskompetence til fælles beredskabskommissioner, gebyr for udrykning til visse alarmer, antagelse af kvinder på værnepligtslignende vilkår m.v.).

Af indenrigsministeren (Thorkild Simonsen). (Fremsat 26/1 2000. Første behandling 11/2 2000. Betænkning 6/4 2000).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Anden behandling af lovforslag nr. L 175: Forslag til lov om ændring af lov om administration af tilskud fra Den Europæiske Regionalfond og tilhørende statslig medfinansiering. (Fastsættelse af tilskudsformer og udvidelse af delegationsadgang m.v.).

Af erhvervsministeren (Pia Gjellerup). (Fremsat 26/1 2000. Første behandling 10/2 2000. Betænkning 6/4 2000).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Forhandling om redegørelse nr. R 14: Miljø- og energiministerens energipolitiske redegørelse af 30. marts 2000.

(Redegørelsen anmeldt 30/3 2000. Redegørelsen givet 30/3 2000. Meddelelse om forhandling 30/3 2000).

Sammen med denne sag foretoges:

6) Forespørgsel nr. F 35:

Forespørgsel til miljø- og energiministeren: »Hvad kan miljø- og energiministeren oplyse om regeringens fremtidige energipolitiske initiativer set i lyset af den energipolitiske redegørelse?«

Af Martin Glerup (S), Peter Hansen-Nord (V), Gitte Seeberg (KF), Anni Svanholt (SF), Aase D. Madsen (DF), Ebbe Kalnæs (CD), Dorit Myltoft (RV), Søren Kolstrup (EL), Jann Sjursen (KRF) og Kim Behnke (FRI).

(Forespørgslen anmeldt 4/2 2000. Fremme af forespørgslen vedtaget 10/2 2000).

Begrundelse

Martin Glerup (S):

Vi er en række partier i Folketinget, der har arbejdet meget med energispørgsmål i de seneste år. Vi har opnået mange gode resultater, men vi må sige, at det er meget vigtigt, at vi får en god og tilbundsående debat om vores fremtidige energiforhold. Det er lykkedes at få en bred aftale om reformopfølgning, og jeg imødeser derfor, at vi kan få en rigtig god debat her i dag om vores danske energipolitik.

Besvarelse

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg vil gerne sige tak til dem, der har stillet denne forespørgsel, altså til de energipolitiske ordførere i Folketinget. Jeg synes, det er en god lejlighed til at få diskuteret hovedlinjerne i vores energipolitik herhjemme.

Vi befinder os på energiområdet virkelig i en reformtid. Sidste år var det elreformen, der stod højest på dagsordenen. Der blev lavet et kæmpearbejde, og det viste sig, at vi i Danmark var i stand til at forene de to hensyn, som i mange andre lande ikke har kunnet forenes, nemlig hensynet til markedet og hensynet til miljøet.

Nu er det altså gasreform, varmereform, energibesparelsesreform, der er på dagsordenen, og det vil sige, at vi, et bredt flertal, i fællesskab har lagt nogle lange linjer, lagt nogle strukturer fast for den danske energipolitik. Det er ikke ensbetydende med, at vi tager livet ud af den politiske debat, tværtimod er det det, der kommer til at foregå inden for rammerne af lovgivningen på energiområdet, der bliver det spændende.

Jeg synes, det er betryggende af hensyn til vores internationale forpligtelser og af hensyn til de meget store investeringer, der skal foretages på det her område, at vi i fællesskab kan lægge lange linjer, der binder i en længere år-række, uanset hvem der har regeringsansvaret.

Det er klart, at der er en række konkrete mål, vi har sat os, som udløber inden, om jeg så må sige, selve aftalerne udløber. Det er godt nok, for der skal hele tiden være plads til både den politiske uenighed og den politiske forhandling og også til det politiske kompromis. Men det er en god ting for sektoren, det er en god ting for Danmarks placering internationalt og opfyldelsen af vores miljømål, at vi i enighed har kunnet lave disse store reformer sammen.

Vi har i energireformpartierne hele tiden været enige om, at vi ikke ville tilstræbe den laveste fællesnævner. Vi ville tilstræbe den højeste fællesnævner. Det vil sige, at de prioriterede ønsker, som regeringspartierne, den borgerlige opposition og Socialistisk Folkeparti har haft, alle har fået en særlig bevågenhed, og det betyder, at vi faktisk er endt med en samlet reform, hvor der virkelig er noget for alle at glædes over. Jeg kan som repræsentant for regeringen sige: Jeg glæder mig over stort set alt det, der står i reformen. Sådan har måske ikke alle re-

formpartierne det, men jeg tror, vi alle sammen føler, at der her virkelig er sket noget.

Jeg synes, vi er godt rustede til at møde fremtidens udfordringer med den reform, der nu bliver gjort færdig inden sommerferien. Vi i regeringen lægger afgørende vægt på, at vi fortsat kan være med til at drive den internationale udvikling fremad. Fundamentet for dette er en stærk og troværdig national indsats.

Der er ingen tvivl om, at den omfattende nationale indsats på CO₂-området har givet os et godt udgangspunkt for at deltage aktivt på den internationale scene. Med fremlæggelsen af »Klima 2012«, der også omfatter de øvrige drivhusgasser, er vi nu kommet helt i front også i arbejdet med at reducere de øvrige drivhusgasser. Dermed er der lagt op til, at vi også fremover vil have et godt grundlag for at sætte fingeraftryk, når der skal rykkes internationalt.

Energiområdets udledning af drivhusgasser indgår naturligvis med særlig vægt i »Klima 2012«, men derudover sætter klimastrategien også fokus på en række andre områder, ikke mindst på landbrugsområdet og på transportområdet. På disse to områder vil regeringen komme med særskilte vurderinger af sektorernes muligheder for at reducere drivhusgasudledningen både for perioden fra 2008 til 2012, altså den første budgetperiode under klimakonventionen, og på længere sigt. Endvidere vil regeringen i år fastlægge den fremtidige regulering af industrielle drivhusgasser.

På energiområdet vil regeringen fremlægge en opdatering af »Energi 21«. Opdateringen skal først og fremmest omhandle perioden fra 2008 til 2012, men herudover skal både 2013-2017 og perspektivet helt frem til 2030 belyses. Jeg tror, det er godt med denne form for rullende perspektivplanlægning, så vi hele tiden med den viden, vi har i dag, med de beslutninger, vi har truffet i dag, og med de mål, vi har sat os i dag, har et grundlag for at vurdere, hvordan fremtiden tegner sig. Det er jo ikke den eviggyldige sandhed om, hvordan tingene rent faktisk vil komme til at tage sig ud i 2013, i 2018, i 2025 eller i 2030, men det er et godt, seriøst fagligt bud på, hvad det er, vi ønsker, og hvilke muligheder vi har for at opfylde vores ønsker.

Produktion og forbrug af energi er stadig den enkeltpost, der tæller mest i det samlede drivhusregnskab, i og med at CO₂-udledningerne, som vi ser stammer fra disse sektorer, udgør knap 80 pct. af den samlede drivhusgasudledning. Det betyder, at både udmøntningen af

energispareloven samt el-, gas- og varmereformerne vil få en væsentlig betydning for vores drivhusgasudledning fra 2008 til 2012. Jeg skal ikke gå i detaljer med de her forslag, vi har dem jo til behandling senere i eftermiddag, kun sige, at jeg synes, det er en flot pakke, vi har forhandlet frem i fællesskab.

Produktion af el til eksport kan føre til en meget stor CO₂-udledning, sådan som vi har set det i de senere år. I vores Kyotoforpligtelse får vi ikke lov til at korrigere for denne udledning, og det er derfor nødvendigt, at vi får opbygget et system, der sikrer, at en eventuel stor eleksport i perioden fra 2008 til 2012 ikke vælter vores drivhusgasbudget. En mulig løsning kan være at pålægge elproducenterne at købe emissionstilladelser svarende til deres eleksport baseret på fossile brændsler.

Også udbygningen af havmøller og biomasSeanlæg til elproduktion er noget, der vil kunne mærkes på vores drivhusregnskab, og jeg er derfor meget glad for, at der nu ligger en bred aftale mellem de politiske partier om gennemførelse af biomasseudbygningen. På samme måde håber jeg, at vi kan finde en fornuftig ramme for realisering af havmøllepålægget. Alt i alt er det regeringens vurdering, at Danmark kan opfylde 21 pct.-målsætningen for de seks drivhusgasser for perioden fra 2008 til 2012 dels ved hjælp af det, der allerede er gennemført, dels ved hjælp af en række nye virkemidler. Til næste forår vil regeringen fremlægge en ny samlet status for Folketinget til brug for Tingets stillingtagen til ratifikation af Kyotoprotokollen.

Forskning i drivhuseffekten har i løbet af de seneste år bevæget sig i en retning, hvor der bliver mindre og mindre tvivl om problemets eksistens og omfang. Jeg er personlig overbevist om, at vi står over for et kæmpe miljøproblem, der vil kunne udvikle sig katastrofalt, hvis ikke vi passer på. Det betyder, at opgaven ikke er løst ved, at vi lever op til vores målsætninger i 2005 og fra 2008 til 2012, hvor såværs de ellers kan virke at nå. Vi har et medansvar, der betyder, at vi til stadighed bliver nødt til at søge nye muligheder for at reducere vores udledninger. Her spiller ikke mindst forskningen en betydelig rolle. Forskningen i nye energiteknologier, ikke mindst hvad angår vedvarende energi, er af helt afgørende betydning for vores muligheder for at reducere CO₂-udledningen på lang sigt, og jeg tillægger det derfor stor vægt, at der fortsat opretholdes og udvikles en omfattende og højt kvalificeret energiforskning og -udvik-

ling i Danmark. I forlængelse heraf vil regeringen iværksætte en analyse og vurdering af den eksisterende klimaforskning.

Transportens CO₂-udledning har været jævnt stigende igennem de senere år, og vi har måttet se i øjnene, at det vil blive meget svært for sektoren at leve op til målsætningen om, at udledningen af CO₂ i 2005 skulle reduceres til 1988-niveauet. Regeringen har derfor desværre måttet tage konsekvensen heraf og opstille et mere realistisk udviklingsforløb for transportsektoren. Det betyder imidlertid ikke, at regeringen vil opgive den overordnede målsætning for 2005 om en 20 pct.-reduktion af CO₂-udledningen. Jeg synes, det er værd at få understreget i dag, at vi fastholder 20 pct.-målsætningen.

Det betyder naturligvis, at andre dele af energisystemet kommer til at skulle levere en større CO₂-reduktion end den, der oprindeligt var forudsat, men med både energispareloven, reformerne på el-, gas- og varmeområdet og den nye tilskudsordning for industrien samt iværksættelsen af en række initiativer på transportområdet kommer vi meget tæt på at opfylde 20 pct.-målsætningen, og det er jo flot.

Ser vi på den nuværende udvikling i energi-forbruget og CO₂-udledningen, er der således ingen tvivl om, at det går den rigtige vej. De foreløbige tal for 1999 viser, at CO₂-udledningen nu er faldet med næsten 10 pct., 9 pct. siden 1988. Forbruget af kul er faldet med hele 43 pct., og udnyttelsen af vedvarende energi er steget med ikke mindre end 71 pct. i denne periode, og samlet set følger denne udvikling det scenario, der er beskrevet i »Energi 21«.

Det sidste års udvikling på oliemarkedet har været en sand gyser, først med styrtdykkende oliepriser, der truede med at slå bunden ud af den danske olieproduktion, og dernæst med tårnhøje priser, der ikke mindst har givet problemer for de decentrale kraftvarmeværker, hvor gasprisen kontraktmæssigt er bundet til olieprisen. Jeg er selvfølgelig meget glad for, at vi nu har fået en bred politisk aftale om, at de høje gaspriser ikke må føre til, at varmepriserne for de decentrale kraftvarmeværker ikke kan konkurrere med individuel olie- og gasfyring. Nu mangler vi kun lige det at få udfyldt denne aftale og leve op til de løfter, vi har givet borgerne i disse områder.

I øvrigt skal vi jo glæde os over, at Danmark takket være en fremsynet politik og de ressourcer, vi har i Nordøen, er nettoeksportør af olie og gas og derfor samlet set økonomisk med

hensyn til udenrigsafsætning har haft glæde af de høje oliepriser.

Dansk energipolitik er først og fremmest blevet udformet i et internationalt perspektiv, og derfor vil jeg gerne til sidst give en kort status over forskellige aktiviteter i international sammenhæng, der på forskellige måder understreger energiområdets stadig mere grænseoverskridende karakter:

Det internationale energisamarbejde foregår på mange niveauer. Indsatsen i nordisk regi, i EU-regi, i OECD-regi, i Østersøregi, i Det Internationale Energiagenturs regi, i FN-regi og gennem Energicharteret sker i nogle af de mange fora, hvor Danmark er aktivt med, når det drejer sig om den internationale energipolitik.

Et særligt aspekt i FN-arbejdet er opfølgningen af Riokonferencen, især arbejdet med klimakonventionen og Kyotoprotokollen, som stort set indgår i alt internationalt arbejde i dag. Danmark har været med til at gøre en bæredygtig udnyttelse af energiressourcerne og energipolitikken til et hovedemne på CSD 9, altså det møde i Kommissionen for Bæredygtig Udvikling, der foregår til næste år i FN-regi.

Jeg vil lige nævne, at Danmark netop har været vært ved Klimasekretariatets workshop om fælles virkemidler. Workshoppen, der fandt sted i København fra den 11. til den 13. april, var en meget stor succes. 150 eksperter fra alle dele af verden drøftede her for første gang i fællesskab, hvordan vi kan inspirere hinanden til at gennemføre effektive virkemidler. Dermed er arbejdet med konkrete virkemidler og politikker blevet sat på den globale dagsorden i relation til klimakonventionen.

Østersøregionen er et geografisk område, hvor det er oplagt at fremme fælles virkemidler, og regeringen lægger generelt set stor vægt på at styrke samarbejdet i Østersøregionen. Energiområdet indtager en central plads i denne sammenhæng, idet udviklingen på energiområdet kan være en væsentlig faktor til fremme af en bæredygtig udvikling både for de nye demokratier i vores region og for de gamle, vest-europæiske demokratier.

Samarbejdet mellem landene er nu blevet formaliseret gennem etableringen af en gruppe seniorenergieksperter eller embedsmænd, som har det overordnede ansvar for koordinationen af energisamarbejdet i Østersøregionen. Hermed er der i praksis blevet taget et meget stort skridt fremad. Regeringen vil prioritere indsatsen i det nye samarbejdsforum meget højt.

Et af de primære samarbejdsfelter er klimoområdet, hvor Danmark arbejder aktivt for at få etableret en forsøgsmark for Kyotomekanismerne i Østersøområdet. Hermed kan vi få en række nyttige erfaringer med brug af mekanismerne i god tid inden 2008, hvor mekanismerne for alvor skal bruges. Regeringen vil også fremover arbejde for, at Danmark bidrager til en miljømæssigt bæredygtig udvikling på energiområdet såvel nationalt som internationalt.

De nyeste vurderinger viser, at vi er godt på vej til at nå vores egne reduktionsmål. Med »Klima 2012« og med den nye aftale om reformerne og energispareloven har vi et godt grundlag at bygge videre på, også som eksempel for andre. Jeg er derfor overbevist om, at vi sammen skal nå de mål, vi har sat os.

Forhandling

Martin Glerup (S):

Den måde, vi fremstiller og bruger vores energi på, er en afgørende miljømæssig faktor. Godt 45 pct. af CO₂-udslippet kommer fra energien. Vi ved, at den stigende belastning af atmosfæren med drivhusgasser sammen med de ozonlag nedbrydende stoffer udgør en stigende risiko for at bringe det globale klima ud af balance samt udsætte os for kræftfremkaldende ultraviolette solstråler.

Fælles for drivhuseffekt og ozonlagsnedbrydning er, at mange af skaderne ikke kan konstateres her og nu. Seniorforsker Paul Eriksen, Dansk Meteorologisk Institut, fremhæver meget rammende i Morgenavisen Jyllands-Posten den 20. april i år om ozonnedbrydning: »Man kan sige, at når skaden er sket, så skulle vi have taget højde for det for 50 år siden, fordi skadevirkningerne er meget langsigtede på dette område. 85 pct. af hudkræfttilfældene skyldes solens stråler, og mellem 5.500 og 11.000 danskere rammes af hudkræft hvert år.«

Jeg nævner ikke disse facts for at male fanden på væggen, men som en understregning af, at energi- og miljøpolitik stiller særlige krav om rettidig omhu. Her er der behov for at se ud over vores egen lille næsetip af hensyn til vore børns og børnebørns helt konkrete muligheder for et godt liv. Derfor står Socialdemokratiet bomstærkt fast på, at vi skal overholde målsætningen om en CO₂-reduktion på 20 pct. i år 2005 i forhold til 1988-udslippet. Opfyldelsen af det mål vil også lette vejen for den senere driv-

husgasreduktion på 21 pct. i tidsrummet 2008-2012 som følge af Kyotoforpligtelsen.

Danmark har en fremsynet og holdbar energipolitik. Den er holdbar, fordi vi har sagt nej til a-kraft. Det er nemlig den energiform, der er det mest modbydelige eksempel på det modsatte af bæredygtig udvikling. Her udnyttes nemlig den billige energi i dag, mens det dødsensfarlige radioaktive affald overlades til kommende generationer. Desuden er vi nej til fortsat kulkraftudbygning et uundgåeligt element i en holdbar energipolitik, fordi en fortsat kuludbygning ville umuliggøre reduktion af CO₂-udledningen. At dansk energipolitik er fremsynet, dokumenteres gennem satsning på fremtidens ikkefossile energi som vindkraft, sol, biomasse, bølgekraft og andre vedvarende energikilder.

Det særlige ved den danske energipolitik er, at den ikke kun udfoldes i rosenrøde hensigts-erklæringer. Derimod føres den ud i realiteterne verden. Derfor er kulforbruget i dansk energiproduktion faldet med 43 pct. siden 1988. I samme tidsrum er udnyttelsen af vedvarende energi steget med 71 pct. Derfor er det lykkedes at afkoble forbindelsen mellem økonomisk vækst og øget forurening. Således er der i de sidste 10 år sket det positive, at CO₂-udledningen pr. bruttonationalproduktenhed er faldet med 28 pct.

Vindkraften er et godt eksempel på dansk energipolitik succes. Foruden at skaffe 10 pct. forureningsfri energi udgør danske vindmøller over halvdelen af verdens samlede vindkraftkapacitet. Vindmølleindustrien skaffer milliarder hjem i eksportindtægter. Jo, her er et tydeligt tegn på, at det kan betale sig at være på forkant med udviklingen. Det betyder naturligvis ikke, at vi skal hvile på laurbærene, dertil er de klimamæssige udfordringer for store.

Det største potentiale i fremtidens danske vindkraftsudbygning ligger offshore. Socialdemokratiet foreslår derfor, at der iværksættes en undersøgelse af mulighederne for at indplacere vindmøller i forbindelse med en eventuel Femer Bælt-forbindelse.

Det er vigtigt, at muligheden for at indplacere en vindmøllepark undersøges sideløbende med selve projektundersøgelsen, således at vindmøllerne indgår som et integreret led i planlægningsfasen. Det betyder mulighed for en såvel energimæssig som visuel god løsning. 100 eller 200 store vindmøller på det sted kan

reducere CO₂-belastningen med mellem 1 og 2 mio. t om året.

Som et led i det folkelige engagement i vindkraften ønsker Socialdemokratiet at skabe mulighed for, at almennyttige boligselskaber inden for fastlagte rammer må investere i offshore-vindkraft til eget elforbrug. Også udskiftningen af mange gamle, dårligt placerede vindmøller med færre nye, højeffektive møller kan gavne såvel landskab som energiudbytte.

Socialdemokratiet vil med partierne bag energiforligene drøfte, hvordan en fornuftig udskiftning kan fremmes. Jeg vil gerne spørge miljø- og energiministeren, hvorvidt han vil være med til at lave et program, som fjerner nogle af barriererne for, at et udskiftningsprogram virkelig kan få virkning.

Dansk energipolitik har også andre vigtige aspekter: forsyningsikkerhed, rimelige priser og forbruger- eller samfundseje af el, varme og naturgas. Det er set fra socialdemokratisk side vigtige overskrifter.

En målbevidst indsats bevirker, at Danmark ikke mere behøver at ryste i bukserne for olie-sheikernes klokkeklare interesse i at omdirigere vores velstand i sydøstlig retning, ja, ikke engang vores fæller i Norge kan fremkalde angstens kolde sved. Det danske energiregnskab over for udlandet viste sidste år et plus på 3 mia. kr.

Det brede politiske forlig bag elreformen, naturgasloven, varmforsyningsloven og energispareloven skaber en god ramme for den fremtidige danske energipolitik. Det er lykkedes at finde en brugbar balance mellem markedet, miljøet og forbruger-/samfundseje.

Det betyder, at konkurrencen kan udfolde sig inden for visse rammer, samtidig med at ingen kan købe infrastrukturen og dermed få kunderne i deres hule hånd. Danmark har en god og effektiv energisektor, men på både el- og gasområdet er de danske aktører små i forhold til kapitalstærke udenlandske konkurrenter. Derfor er det væsentligt for Socialdemokratiet, at de danske elværker ikke bruger kræfterne på at konkurrere hinanden af banen, men at de gennem en eller højst to produktionssammenslutninger gør, hvad de kan for at klare sig over for deres store udenlandske konkurrenter.

På gasområdet kan der ikke ske en fuldstændig markedsåbning nu, dertil er gælden i de 1.435 km transmissionsnet og i de 14.400 km distributionsnet for stor. Og fjernvarmeområdet forbliver i sagens natur under hvile i sig selv-

princippet, men får en opstramning via effektivisering og økonomiske rammer.

Socialdemokratiet er indstillet på, at de tårnhøje varmepriser for forbrugerne ved decentral kraftvarmeværker og barmarksværker skal reduceres.

Den danske energisektor møder store krav i omstillingsprocessen og udfører et godt stykke arbejde for at skaffe gode og effektive løsninger. Fra politisk hold har vi bidraget med brede, langtidsholdbare løsninger på tværs af midten i dansk politik.

Socialdemokratiet fastholder, at vi skal feje for egen dør, og at vi skal bruge Kyotomekanismerne som et nødvendigt supplement. I den forbindelse har Danmark vundet den sejr, at EU i sit udspil understreger, at nationale foranstaltninger skal udgøre mindst 50 pct. af indsatsen.

I tilknytning hertil vil jeg gerne på vegne af Socialdemokratiet, Venstre, De Konservative, Det Radikale Venstre, CD, Kristeligt Folkeparti og Frihed 2000 fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer med tilfredshed, at der er indgået brede politiske aftaler på energiområdet. Den sidste aftale fastlægger rammer og principper for gennemførelse af EU's gasdirektiv samt de overordnede rammer for den fremtidige udvikling på varmforsyningsområdet. Endvidere styrkes energispareindsatsen, som er nødvendig for at opfylde Danmarks nationale og internationale målsætninger.

Folketinget konstaterer ligeledes med tilfredshed, at regeringen arbejder ihærdigt for at skabe ensartede internationale regler for anvendelsen af de tre Kyotomekanismer med henblik på at leve op til de aftalte internationale miljømål.

Regeringen opfordres til fortsat at arbejde for opfyldelse af de nationale og internationale miljømål.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 74).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg vil gerne stille et spørgsmål til hr. Martin Glerup på baggrund af hans indlæg her, hvor jeg savner nogle ting, og det er faktisk i relation til de mekanismer, som man i EU har aftalt skal bringes i anvendelse.

Man har jo peget på minimum fire elementer: det såkaldte Safe-program og det såkaldte Altona-program og herunder også overvågning af udviklingen i de samlede CO₂-udledninger. De tre ting fungerer udmærket. Men det væsentligste og det vigtigste, nemlig det at få etableret en fælles CO₂-afgift i EU, kniber det gevaldigt for regeringen at få opfyldt, og det mener jeg må være hele grundlaget for også at bruge en række af Kyotomekanismerne.

Har Socialdemokratiets ordfører noget bud på, hvornår vi vil se en sådan fælles CO₂-beskatning?

(Kort bemærkning).

Helga Moos (V):

Det er sådan, at når vi ser på reduktion af metan, så skyldes den 30 pct.-reduktion, som er sket, hovedsagelig, at antallet af stykker kvæg i Danmark er faldet. Og en måde at sænke udledningen på er selvfølgelig ved, at vi skærer ned på fødevarereproduktionen.

Det samme gælder for lattergas. Der er blevet et fald i udledningen af lattergas ved, at vi har brugt mindre gødning. Reduktionen af overskud af kvælstof har givet anledning til mindre udledning af lattergas.

Jeg vil gerne høre, om Socialdemokratiet er indstillet på, at vi skal fastholde et miljøsånsomt højudbyttelandbrug, sådan at vi kan være med til at indfri de krav, som verdenssamfundet stiller om, at vi skal have en 50 pct.-stigning i fødevarereproduktionen frem mod 2020.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Det var med lidt blandede følelser, jeg hørte den socialdemokratiske ordfører. Der er en lang række stofområder, hvor jeg synes man kan nikke genkendende til gamle toner, til en sympatisk indstilling, hvor det almenyttige boligbyggeri skal kunne gå ud og tegne offshore-andele, og der er vindmølleprojektet m.m., men der er også andre områder, hvor jeg ser nogle dystre tendenser, og med hensyn til det sidste har jeg to spørgsmål:

Hr. Martin Glerup bruger det vældige billede, at vindmøller skal integreres i forbindelse med en Femer Bælt-bro. Jeg synes, det er et vældigt billede på en sursød sovs. Jeg vil gerne have hr. Martin Glerup til at bekræfte, at regeringens CO₂-politik på trafikområdet er brudt sammen, og jeg vil gerne høre, hvilke følger det så har for den øvrige energipolitik. Hvor meget skal den traditionelle energipolitik ifølge hr. Martin Glerup så klare af CO₂-reduktionen, når man tager højde for, at trafikken skal ekspandere? Det er det ene.

Det andet er, at jeg hørte, at hr. Martin Glerup kaldte biomasse for vedvarende energi. Mener hr. Martin Glerup, at alle de former for biomasse, vi kender i dag, kan gå under betegnelsen vedvarende energi? Er det regeringens politik på området?

Det sidste ...

Formanden:

Ja, så kan vi ikke nå mere i denne omgang; beklager.

Så er det hr. Martin Glerup.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Til hr. Peter Hansen-Nord vil jeg sige, at Socialdemokratiet gerne ser, at vi får en fælles CO₂-beskatning inden for EU, og vi har arbejdet hårdt for det. Hvornår det kan gennemføres, vil afhænge af, hvornår alle landene kan blive enige om at indføre ordningen, for det kræver enstemmighed, men vi arbejder på det. Med hensyn til de fælles mekanismer, Kyotomekanismerne, skal de jo endelig fastlægges i Haag til efteråret, sådan at man får nogle klare spilleregler på det område.

Til fru Helga Moos vil jeg godt sige, at det er jo rigtigt, at efter energisektoren, der har 45 pct. af CO₂-ækvivalent udledning, så står landbruget jo med 18 pct. udledning. Det er jo selvfølgelig ting, der må ses i forbindelse med evalueringen af Vandmiljøplan II her sidst på året og i den forbindelse også amoniakhandlingsplanen, som skal på benene dér. Det indgår selvfølgelig i klimaelementet i den her sag, men er ellers i yderkanten af energidebatten, vil jeg sige.

Til hr. Søren Kolstrup vil jeg sige, at jeg forstår det sådan, at hr. Søren Kolstrup og Enhedslisten går ind for, at hvis vi skal have Femer Bælt-forbindelsen, så vil det være godt, at vi får et par hundrede store vindmøller, som så kan

være lidt sødt til det, hr. Søren Kolstrup vil mene er mere surt, men det er der slet ikke taget stilling til. Det, som Socialdemokratiet foreslår, er, at man straks bringer begge elementer ind i undersøgelsen. Det er sådan, at Socialdemokratiet mener, at vi skal sætte ind dér, hvor vi får mest miljø for pengene. Og med hensyn til det der akademiske spørgsmål om biomasse som vedvarende energi så betragter vi i Socialdemokratiet biomasse som en vedvarende energikilde.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg forstår udmærket hr. Martin Glerups svar til mig, nemlig at der kan være problemer med, om alle kan blive enige, men har man ikke, da netop en fælles CO₂-afgift jo i sin tid var hele baggrundsforklaringen for at indføre en CO₂-afgift i Danmark, overvejet i regeringspartiet, at man midlertidigt kunne stille en såkaldt CO₂-afgift i bero, i det mindste indtil man kan blive enig?

Nu viser det sig, at den taktik, som regeringen har kørt de sidste 10 år, ikke har virket efter hensigten. Man har altså ikke ved selv at gå foran kunnet overtale de andre til at gøre det. Det må der være en forklaring på. Jeg synes, det er problematisk, at en meget stor gang røde skatter – som jeg kalder det – i Danmark hviler på et grundlag, som endnu ikke er gennemført.

Jeg vil godt høre, hvad man rent faktisk og aktivt fra regeringens side havde tænkt sig at gøre for at få gennemført de forudsætninger, der har ligget til grund for den danske CO₂-beskatning.

(Kort bemærkning).

Helga Moos (V):

Jeg synes ikke, jeg fik svar på mit spørgsmål.

Det undrer mig, at den ansvarlighed, som Socialdemokratiet lægger for dagen, når det gælder CO₂-reduktionen og det globale syn, ikke smitter mere af, når det gælder ansvarligheden over for fødevarerproduktionen.

Jeg synes, vi skal have en tostrengt strategi, og at vi skulle give hinanden håndslag på, at den skal være tostrengt: at vi vil arbejde for en reduktion af CO₂-ækvivalenter, men at vi samtidig fastholder fødevarerproduktionen. Vi kan ikke være så uansvarlige, at vi skærer ned på fødevarerproduktionen. Hvad hjælper det, at vi redder verden, hvis den samtidig dør af sult?

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Hr. Martin Glerup opfatter biomasse som vedvarende energi; det gør Socialdemokratiet. På den baggrund skal jeg spørge: Er det dermed Socialdemokratiets ønske, at man skal fastholde den eksisterende, stærkt centraliserede svineproduktion og den dertil knyttede gylleproduktion? Herunder ønsker jeg også en præcisering af, om Socialdemokratiet ønsker færre eller flere svin i Danmark med dertil knyttede eventuelle ammoniakdampe.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Til hr. Peter Hansen-Nord vil jeg godt sige, at de grønne afgifter, CO₂-afgiften på erhvervslivet og tilbageføringen til erhvervslivet til energibesparende foranstaltninger, har været en stor succes og har givet en reduktion og vil give en reduktion af CO₂-belastningen på mellem 2 pct. og 4 pct. Så vi har ingen planer om at stoppe den succes, men det er klart, at vi gerne vil have de andre med, og miljø- og energiministeren presser hårdt på for at få fælles fodslag i EU omkring CO₂-beskatningen.

Til fru Helga Moos vil jeg sige, at jeg deler ønsket om ansvarlighed over for fødevarerproduktionen. Jeg mener, at fødevarerproduktionen i verden sådan set er stor nok; det drejer sig bare om at få den fordelt bedre, og det er i sig selv en stor opgave.

Til hr. Søren Kolstrup: Til det med den stærkt centraliserede svineproduktion kan man sige, at det vel er værd at få undersøgt, hvordan det ammoniaknedfald, som vi kan konstatere, fordeles sig. Hvor meget kommer fra kvæg, hvor meget kommer fra svin, hvor meget kommer fra plantevækst osv.? Før vi har et grundlag for at tage nogle sådanne beslutninger, så får hr. Søren Kolstrup ikke mig på gratis med hensyn til at komme med nogle forhastede slutninger om svineproduktionen i Danmark.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Foranlediget af hr. Martin Glerups svar til hr. Søren Kolstrup, hvor hr. Martin Glerup nævner, at det er vigtigt at få mest muligt miljø for pengene, vil jeg gerne høre, om hr. Martin Glerup vil støtte, at vi holder meget fast i den lidt vagt antydede målsætning i den aftale, som vi har indbyrdes om at få mest muligt miljø for pengene.

Det vil sige, at vi benchmarker stort set alle initiativer på energispareområdet og dermed sikrer, at vi får mest mulig fortrængning af CO₂ for pengene. Det vil altså sige, at vi kigger på, hvad en CO₂-ton reelt koster, og sørger for at føre pengene derhen, hvor vi har den størst mulige effekt af dem, og at vi løbende laver en evaluering af området.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg noterede mig med tilfredshed, at hr. Martin Glerup fremhævede, at anvendelse af de såkaldte Kyotomekanismer er et supplement til egen indsats, for det er vigtigt at understrege, og det er jeg meget tilfreds med bliver fremhævet her i dag og også, at der samtidig bliver lagt vægt på, at regeringen jo, som man skriver, vil sørge for, at de mål, som man har sat sig: 20 pct. CO₂-reduktionen i 2005 og 21 pct.-reduktionen, som er det nye, bliver gennemført.

Men så må jeg jo altså på den baggrund spørge hr. Martin Glerup: Kunne vi ikke få et bud på, hvordan man så faktisk har tænkt sig at få gjort noget ved transportområdet? Vi fik ikke rigtig nogle konkrete bud på det, og vi ved jo, hvor galt det står til, og at regeringen bare vil knække kurven, som det hedder. Men der skal altså nogle overbevisende virkemidler til, og dem har vi ikke hørt om endnu, men jeg lytter og håber, at der kommer noget i dag.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg vil gerne forblive lidt i EU-problematikken, hvor regeringen jo har påtaget sig en byrde på 21 pct., og hvor det samlede EU jo har lovet en samlet reduktion på 8 pct.

Jeg vil gerne høre Socialdemokratiets ordfører, da man yderligere understreger, at for at regeringens påtagede byrdefordeling med de 21 pct. skal kunne bringes i anvendelse, så skal der yderligere fælles og koordinerede politikker og virkemidler til: Hvad er det præcis for nogle yderligere koordinerede politikker og virkemidler og andet, der skal bringes i anvendelse, og hvornår ser vi nogle konkrete initiativer til det?

Såfremt disse alternative eller disse supplerende, koordinerede politikker og virkemidler m.v., som man beskriver, ikke bliver bragt i anvendelse, hvad er regeringens forpligtigelse så, hvad er så regeringens byrdefordeling i opnåelsen af den samlede 8 pct. EU-reduktion?

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Jeg er fuldstændig enig med hr. Ebbe Kalnæs i, at vi skal have mest muligt miljø for pengene. Det forhindrer selvfølgelig ikke, at vi også er nødt til at investere i nogle af de teknologier, som ikke er så profitable i dag. Vind er jo en billig måde at fortrænge CO₂ på. Derimod er solceller og bølgekraft osv. og også biomasse til en vis grad jo endnu ikke så udviklede, at det i alle tilfælde er muligt at få de der energiformer fremmet, uden at der er et støtteelement i det. Så der skal være det forskningsmæssige element, ellers er vi fuldstændig enige i grundtanken.

Med hensyn til fru Anni Svanholts bemærkning er det klart, at enhver debat om energi og miljø lynhurtigt kan drejes og blive til en trafikdebat. Det ved vi jo alt om. Jeg vil sige, at der er fremlagt et virkemiddelkatalog og der vil blive fremlagt en handlingsplan, og det er målet, at de virkemidler skal nedbringe stigningen med 7 pct. i forhold til den stigning, der findes for øjeblikket.

Til hr. Peter Hansen-Nord vil jeg sige, at det er klart, at den byrdefordeling, der er aftalt i EU, betyder, at vi skal nedskære med 21 pct. Det kan vi lettere, fordi vi opfylder 2005-målsætningen, så det er en nogenlunde overkommelig opgave; det er ikke helt let, men det kan lade sig gøre. Det er jo klart, at hvis det er sådan, at de øvrige EU-lande giver sig til at skulke fra deres forpligtelse, så foreligger der en anden situation, og så må vi jo se på vores stilling igen. Vi vil jo ikke være til grin for vores egne penge. Sådan skal det jo ikke være.

(Kort bemærkning).

Helga Moos (V):

Hr. Martin Glerup mente, at det er et fordelingssspørgsmål, når det gælder fødevarerproduktionen, og om der er mad nok. Altså IFPRI, der er et forskningsinstitut under FAO, der igen hører under FN, har sat tal på, at vi skal have produceret en halv gang flere fødevarer i år 2020, fordi der kommer flere folk, og fordi velfærdsstigningen betinger, at folk gerne vil have kød, og bliver de rige, jamen så skal de da også have kød.

Anerkender hr. Martin Glerup, at der er det behov, og at vi skal køre de to behov sideløbende, nemlig behovet for en CO₂-reduktion og behovet for en stigning i fødevarerproduktionen?

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Jeg er enig med hr. Martin Glerup i, at det her ikke skal udvikle sig til en trafikdebat. Det, der blot bliver spurgt om, er, hvilke konsekvenser det skal have for vores energipolitiske synspunkt, hvad man taber på den sektor. Hvor er det, vi skal vinde ekstra terræn? Skal vi f.eks. have skubbet ekstra gang i bølgeenergien, eller hvad er det? Er det geotermien, der skal holde for?

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Til hr. Martin Glerup: Der var jo ikke meget med konkrete forslag til virkemidler osv. Nej, regeringen har nogle planer – det har vi jo hørt så tit – og et virkemiddelkatalog. Jamen i 1996 kom der jo også et virkemiddelkatalog og masser af forslag, men mig bekendt er det faktisk ikke rigtig blevet brugt.

Så hvad med at se at komme i gang i stedet for at arbejde på nye handlingsplaner? Der er jo kataloger, som man kan tage fat i og komme med konkrete forslag ud fra. Og det er det, der mangler. Sker det ikke snart, så ved enhver her på baggrund af de erfaringer, der er, at så sluger transportområdet simpelt hen alt det, der vindes ind i besparelser og alt muligt andet på energiområdet og andre områder. Så vil det ikke kunne lade sig gøre at nå de mål.

Jeg synes, at den erkendelse, man må komme til, er, at der skal tages fat dér. Alternativet er jo konkret så at foreslå, på hvilke andre områder man så skal tage fat. Ellers er det ikke troværdigt at sige, at man vil opfylde målsætningerne.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

I forlængelse af den luns af trafikdebatten, som nu er i gang igen – som den jo ofte er – vil jeg gerne spørge hr. Martin Glerup: Hvis vi nu forudsætter, at den naturlige mængde CO₂ er ca. 100, så ved vi, at den menneskeskabte del vel er omkring 4. Vi anslår vel også, at trafikmønsteret, altså den private trafik osv., måske udgør ca. 12-13 pct. af de 4 pct. Det vil sige, at en gang imellem er det sådan lidt det store dyr i åbenbaringen, når man taler om trafikens andel.

Jeg vil gerne spørge hr. Martin Glerup: Er det realistisk, at vi inden for de næste 15 år f.eks. må anse det for ret klart, at vi ikke længere kører i diesel- og benzinbiler i denne verden, men

at vi faktisk har nye teknologier, og at det bliver dem, der bliver redningen?

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Til fru Helga Moos vil jeg sige, at jeg ikke kan anfægte de procenttal, som fru Helga Moos kom med angående et stigende behov for fødevarer. Jeg mener, at det er nødvendigt at se tingene i en helhed. Jeg mener, at det er en katastrofe, at vi ser børn i Etiopien dø af sult, mens andre lever i et frådseri af den anden verden. Så dér er vi helt enige. Det skal vi se i en helhed.

Jeg vil sige til hr. Søren Kolstrup, at vi jo har adskillige håndtag at dreje på, som kan medvirke til at nedsætte CO₂-belastningen. Det har vist sig hidtil, og det vil vise sig i fremtiden. Det kan også være et svar til fru Anni Svanholt. Vi har hele energibesparelsesområdet, energieffektiviseringsområdet, hvor vi kan sætte ind. Vi kan bruge A-mærkede instrumenter til forskellige ting i husholdningen, A-mærkning af biler, grønne ejerafgifter, styrkelse af den kollektive trafik, alle de ting, som vi har gennemført – mange af tingene i samarbejde med de to partier, der her står og kritiserer – og det synes jeg vi skal fortsætte med at gøre.

Til hr. Ebbe Kalnæs vil jeg sige, at forudsætningen jo var, at trafikken CO₂-belastning fra 1990 og til år 2005 skulle være status quo. Men dér må jeg erkende, at mobiliteten har medført et større CO₂-udslip. Det problem er vi gang med at få løst, og det er jo helt sikkert, at den nye teknologi vil være en væsentlig hjælper i det spil.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Jeg har sådan i tidens løb spurgt lidt om, hvad det egentlig koster at nedbringe CO₂ i Danmark, bl.a. med biomasse og vindmøller, og dér har jeg jo så fået nogle svar fra ministeren, der viser, at hvis man skal op på 20 pct. VE-el i 2060, så koster det borgerne en merudgift på 3 mia. kr. pr. år. Det er altså nogle svar, jeg har fået fra ministeren. Når vi så regner efter, ser vi, at for de her 3 mia. kr. om året opnår man en reduktion på 0,01 pct. af den globale drivhuseffekt. Og dér mener vi da i Dansk Folkeparti, at man hellere skulle bruge pengene på at reducere skatte trykket eller på at afhjælpe manglerne i vor nødlidende sundhedssektor.

Vi synes, at det er fuldstændig ude af proportioner at »smide« 3 mia. kr. ud på 0,01 pct.s nedbringelse af de globale drivhusgasser.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Til fru Aase D. Madsen vil jeg gerne sige, at de 3 mia. kr. pr. år jo udmærket kan være en god investering. Har fru Aase D. Madsen medregnet indtægten fra de tusindvis af job, der findes inden for den vedvarende energi, der findes inden for de danske vindmøllefabrikker, som eksporterer over halvdelen af verdens vindmøller? Er den eksportindtægt på over 10 mia. kr. medtaget i det regnestykke? Er det virkelig så slemt, at vi på ét punkt er milevidt foran vores konkurrenter, fordi partier som fru Aase D. Madsen ikke har haft indflydelse herinde? For hvis de havde haft det, så var det aldrig sket.

Jeg synes, at vi er nødt til at se kendsgerningerne i øjnene, og de er, at vi får en miljøfordel ved en nedsættelse af CO₂-udledningen, vi får eksportindtægter, vi får masser af job. Det kan ikke fordunkles af nogle mørke udtalelser fra politisk side.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Hr. Martin Glerup svarede på bl.a. mit spørgsmål, at der jo er en række håndtag, man kan dreje på for at nå de mål, der nu er sat. Men jeg må jo så også sige til regeringspartierne, at der er jo det håndtag, der hedder, at der jo på transportområdet ville være et flertal, og såfremt regeringen ville, kunne man jo komme meget, meget længere med en indsats dér. Jeg har i hvert fald lyttet mig til, at Enhedslisten og SF er særdeles optaget af det område, og at også Kristeligt Folkeparti klart har meldt ud, at der altså skal gøres en indsats dér. Så vi venter blot på regeringen.

Men et andet håndtag, som er meget centralt, er jo spørgsmålet om de grønne afgifter, som vi ved fungerer. Og det skal tages op til efteråret. Er regeringspartierne indstillede på, at man også vil give håndtaget et nyt drej dér? Der er jo et stort potentiale i erhvervslivet, som vi skal have fat på, og der er muligheder. Er det så dér, man er indstillet på at dreje en omgang?

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Hr. Martin Glerup sammenligner altså æbler og pærer. De danske vindmøllearbejdspladser har

da intet at gøre med, hvad det koster at nedbringe den globale drivhuseffekt. Man kan prøve at regne skyggeprisen ud på de 0,01 pct., som vi nedbringer den med. Vi lever jo ikke i en osteklokke, og jeg regner da med, at hr. Martin Glerup er indforstået med, at vi skal nedbringe CO₂, hvor det er billigst, for nu skal vi jo til at tale om de internationale joint implementations og kvoteregler osv., som jo kommer op via vores Koyotoaftale, og dér kan virkelig gøres noget. Men det er jo til en helt, helt, helt anden pris end det, vi gør her i Danmark. Det kan slet ikke sammenlignes.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Jeg har lige et enkelt spørgsmål til hr. Martin Glerup for at få den sidste del af billedet af trafikdebatten med: Har hr. Martin Glerup gjort sig nogen overvejelser om, hvad det ville have betydet, hvis regeringen havde holdt fast på målsætningen for udledning af CO₂ fra trafikken, og det vil altså sige, at man drastisk var gået ind og havde reduceret bevægeligheden, trafikken, hvad det ville have betydet økonomisk, og hvad det i øvrigt ville have betydet for hele strukturen i et land som det her, hvad det ville have betydet for de mennesker, der bebor også den lidt mere tyndtbefolkede del af landet?

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Til hr. Ebbe Kalnæs vil jeg sige, at det jo er det modsatte, der er tilfældet. Det er jo netop det, at der har været så utrolig god gang i i dansk erhvervsliv, i dansk økonomi. Det er den kæmpesucces, der gør, at der har været brug for et større transportarbejde, og det i sig selv skal vi jo ikke være kedede af. Det har givet gode økonomiske resultater til gavn for os alle sammen.

Til fru Anni Svanholt vil jeg sige, at det, det drejer sig om, er at få en varieret transportpolitik, at bruge de enkelte transportformer dér, hvor de har deres styrkepunkter, og det er Socialdemokratiet selvfølgelig indstillet på.

Med hensyn til de grønne afgifter: Det er jo klart, at de skal behandles med varsomhed, for vi skal jo ikke gå hen og skyde os selv i foden ved at skade dansk erhvervslivs konkurrenceevne over for de udenlandske konkurrenter. Så der er jo visse grænser dér, men de grønne afgifter virker godt og skal fortsat være et vigtigt middel i dansk energi- og skattepolitik.

Til fru Aase D. Madsen, som er ude i decimallerne med hensyn til det store, globale spil: Jeg ved ikke, om fru Aase D. Madsen nogen sinde har hørt om det her med at tænke globalt og handle lokalt. Det har sin betydning, at man fejler for egen dør, at man yder en indsats, som gør, at man kan være bekendt at gå ud i verden og sige til andre: Gør ligesom vi, nedbring jeres CO₂-udslip!

Vi er foregangsland på energi- og miljømåleråd, og det, jeg sådan i al beskedenhed forsøgte at sige, var, at det skal vi ikke være så kedede af, fordi foruden at være rigtigt miljø- og energimæssigt er det faktisk en knippegod forretning rent økonomisk.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Jeg vil gerne sige, at det er jo en meget, meget dyr måde at gå ud til andre og sige »gør som vi«. Hvis de gjorde som vi, så ville de være ruineret i de fattige lande.

Men jeg giver hr. Martin Glerup ret i én ting: Hvis vi virkelig har den gode industri, der kan lave disse gode energibesparesesteknikker, det være sig radiatorventiler eller vindmøller eller hvad, så er det da kæmpegodt, bortset fra vindmøllerne, som det jo måske er gået lidt galt med, i hvert fald i Østlandene, men ellers virker det jo mægtigt godt, for det er jo dér, der virkelig bliver sparet til en billig penge. Og vi skal da ikke smide gode penge efter dårlige. Altså vi har da også brug for dem her i landet – se på vores ældre, se på vores hospitalsvæsen, osv.! Det er dér, jeg vil hen.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Det er jo en kendsgerning, at hele verden står i kø for at købe danske vindmøller, og det er på grund af Danmarks progressive miljø- og energipolitik gennem mange år, som hviler på et bredt politisk flertal her i Folketinget.

Samtidig vil jeg gerne understrege, at man jo ikke bare kan sige, at industrien skal gå ud og sælge dit og dat, vindmøller og ventiler og termostater osv. og biomasseanlæg, for det, der er meget afgørende, er jo, at der er mulighed for, at de anlæg kan blive afprøvet, at de kan udvikles, at de i den grad kan komme op at stå her på hjemmemarkedet, for at andre interesserede lande kan se, at det her virkelig fungerer.

Hvis ikke vi havde haft det store, velfungerende hjemmemarked i mange år, så var det

ikke lykkedes at komme i front på vindmølleområdet, sådan som tilfældet har været. Det er en kendsgerning.

Peter Hansen-Nord (V):

For energipolitikere har de sidste par år været både spændende og skelsættende for den samlede danske energisektor. De folketingspolitikere, der beskæftiger sig med energipolitik, har haft rigeligt at se til. Energipolitik generelt har ellers hidtil ikke kunnet påkalde sig stor interesse eller bevågenhed fra hverken pressen eller vælgerne, selvfølgelig bortset fra de bilfri søndage i 1979-1980 og helt tilbage til den første energikrise i 1973.

Det har også betydet, at der ikke har været de stærke, indlysende ideologisk modstridende budskaber at kæmpe om – lige bortset fra miljødelen, som vi allerede har haft fat i – selv om vi i de sidste 2 år i dette forum har taget mange beslutninger i milliardklassen. Den danske energisektor har med andre ord været en vanskelig størrelse at operere med politisk; det har været svært at engagere vælgerne, og det har været svært at engagere journalister i denne ret komplekse energiverden.

Den tid er forbi, og det er ret nemt at forudse langt mere fokus på den danske energipolitik efter energireformen og den sidste opfølgning på energireformen fra den 3. marts og den 22. marts, henholdsvis i 1999 og i 2000.

Og når jeg tænker tilbage på efteråret 1998, hvor det hele startede for alvor, og tænker på de forventninger, som vi i Venstre havde til liberalisering af hele sektoren, og det samlede resultat, der ligger i dag, opnået i opposition, når alle følgelovene er på plads, ja, så bliver jeg nødt til, ligesom ministeren gjorde, at udtrykke min store tilfredshed med resultatet og forhandlingsforløbet. Jeg synes, der tegner sig et solidt fundament for alle de elementer, der ligger, både i energireformen og i den opfølgning, der er blevet forhandlet, og som nu forsigtigt skal træde ud i en ny, liberaliseret verden.

Min og Venstres overordnede strategi i 1998, da forhandlingerne startede, er blevet indfriet, og vi venter nu i spænding på at se aktørerne følge op og i et til tider barsk konkurrencemarked sikre os alle billig el, billig varme, billig gas, effektfulde besparelser, uanset hvor vi vender blikket hen.

Selv om vores overordnede strategi er blevet indfriet, har der selvfølgelig i hele forhandlingsforløbet været nogle emner, der naturligt

har tiltrukket sig særlig opmærksomhed, og hvor ideologiske politiske forskelle – ikke så meget i brugen af redskaber som i hastigheden, hvormed de skulle bruges – har givet store udfordringer til forhandlerne. Her tænker jeg ikke mindst på hele miljødiskussionen og CO₂-diskussionen.

En gang imellem har man lov til – hvis man tør – at filosofere lidt over grundlaget for drivhusgasreduktionsdiskussionen med opfølgende klimastrategier, oprindelig udsprunget af Gro Harlem Brundtland-rapporten om bæredygtig udvikling.

For 25.000 år siden og lige frem til for 10.000 år siden – ja, det er ikke længere siden – havde vi den sidste istid med ca. 3 km tyk is liggende her, hvor vi står i dag. Er der nogen, der kan fatte det? Hvis vi dengang havde indført bæredygtig udvikling, ja, så havde vi jo ikke været her i dag for at diskutere drivhuseffekt. Så der må jo have været gang i bålpladserne siden den sidste istid for at få smeltet den kegle.

Derfor er konklusionen vel, at klimaforandringer over tid er reglen og ikke undtagelsen, og jeg er fremdeles dybt imponeret over de medmennesker, der er fast overbeviste om, at vi flytter noget som helst ved at reducere den 3 pct.s menneskeskabte påvirkning med 5, 10, 20 eller 30 pct. eller med 0,15, 0,30, 0,60 eller 0,90 pct. – det er de korrekte tal. Vi forsinker måske processen nogle år – hvis det ikke pludselig viser sig, at hele problemstillingen er omvendt.

Så må man filosofere sig frem til en hypotese om, hvorfor denne her diskussion optager så mange mennesker, og min personlige hypotese går mere i retning af, at alle disse begreber, klimastrategierne og CO₂-reduktionen, er en politisk dialogshop mellem rige og fattige lande for at identificere fælles trusler og fælles problemstillinger.

Vi skal have noget fælles at tro på, da vi jo normalt ikke har samme religion. Nogle mener, at det her er den bedste måde at udligne rigdomme mellem i- og ulande på, andre igen mener, at det er den mest effektive måde at styre ulandenes udvikling på.

Hvis vi virkelig tog CO₂-reduktionsmål alvorligt ud over, som regeringen gør, at lægge røde skatter på el, varme, industri, trafik og landbrugsprodukter, jamen så forstår jeg ikke disse modstridende problemstillinger.

Punkt 1: Modstanden generelt mod a-kraft – det er tidligere nævnt – vi er et højt udviklet

samfund, der har teknikken og kan etablere teknikken, og alle ved, at a-kraft er CO₂-fri.

Punkt 2: Reduktionen af næringsstoffer i landbruget, der forhindrer optimal fotosyntese og dermed binding af CO₂.

Pkt. 3: Forkærligheden for økologisk landbrug med betydelig mindre CO₂-binding til følge.

Pkt 4: Forkærligheden for langsomtvoksende skov med mindre CO₂-binding til følge.

Det hænger ganske enkelt ikke sammen. Så man kunne tænke sig at spørge: Hvor skal vi hen, Svend?

Til sidst vil jeg sige til regeringen, at Venstre er klar til efter så omfattende forlig, som vi har været igennem, at deltage konstruktivt i eventuelle korrektioner, der måtte vise sig nødvendige for at opretholde tempoet og konkurrenceevnen, ligesom vi nøje vil følge de mange – nogle mener for mange – ministerbeføjelsers og -bemyndigelsers udformning og efterfølgende effekt.

Der er nogle problemstillinger aktuelt, som jeg mener bør afklares, og derfor vil jeg slutte med dem.

Der har i den senere tid huseret en problematik omkring prisen på rykkerskrivelser til folk, der ikke har betalt deres elregning til tiden. Jeg vil gerne bede om, at vi får en rimelig forklaring på disse ændrede signaler, der er kommet fra Energistyrelsen. Der er selvfølgelig ikke noget lovgrundlag for at give folk en opkrævning på 250 kr., men kun det, det måtte koste at opkræve en yderligere gang. Og jeg vil gerne vide, hvad man vil gøre over for de mennesker, der allerede har betalt dette strafgebyr, som der ikke er noget lovgivningsmæssigt grundlag for.

Jeg vil også gerne sige om varmeregningen, som ministeren var inde på i sit indlæg, og løftet om udligning, og hvilke elementer der skal tages i anvendelse: Vi er enige om målsætningen, at her må der ske noget, og der må ske noget snart, og det skal være ret effektivt. Jeg er også enig i de instrumenter, der kan bringes i anvendelse. Jeg tror bare, at vi må konstatere, at der foreløbig er uenighed om, hvor vægten skal lægges.

Der er tre elementer: Sænkning af gasprisen, en højere elpris, med andre ord mere PSO, en afgiftsudligning mellem centrale og decentrale kraftvarmeværker. Jeg vil gerne sige, at jeg prioriterer gasprisen og afgiftsudligningen som de instrumenter, der skal bringes i anvendelse.

Derudover kunne jeg godt tænke mig, at regeringen på et tidspunkt gjorde sig overvejelser om, hvorledes den kommende PSO-politik i det hele taget skal udformes. Jeg har en fornemmelse af, at hver gang vi støder på et økonomisk problem i denne sektor, så er vi ved at få sådan et nøglebegreb, som hedder: Jamen det kan vi jo bare lægge ud som en PSO.

Det er jeg ikke tilfreds med, og jeg føler, at forligsparterne er nødt til inden ret længe at drøfte principielt, hvorledes den fremtidige PSO-politik skal være.

Men derudover håber jeg, som jeg har nævnt i mit indlæg her, at opfølgningen af de ting, som vi har lavet aftaler om og forlig om, må foregå i den samme positive tone, som vi har kunnet vise det sidste 1½ år. Og som sagt: Er der særlige problemer, står Venstre klar til at give en hånd med.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Med hensyn til de konkrete løsninger i den daglige politik er det muligt at føre en fornuftig energipolitik sammen med Venstre. Når det drejer sig om de mere overordnede ting, må man jo spørge sig selv: Hvad er Venstres stilling til dem? Klimaforandringerne, den menneskeskabte påvirkning, som 99 ud af 100 forskere advarer stærkt imod, hvor meget vil Venstre acceptere at der sker af klimaforandringer, før der bliver grebet ind?

Og det andet spørgsmål, jeg gerne vil stille hr. Peter Hansen-Nord, er: Går Venstre nu ind for indførelse af a-kraft i Danmark, så længe der ikke er sikkerhed for, at man kan have en miljørigtig bortskaffelse af det radioaktive affald?

(Kort bemærkning).

Dorit Myltoft (RV):

Jeg vil gerne i forlængelse af de bemærkninger, der kom om atomkraften, spørge, om hr. Peter Hansen-Nord og partiet Venstre er imod lukningen af Barsebäck lige på den anden side af København.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Det var dog en helt utrolig tale, der kom fra hr. Peter Hansen-Nord her i dag. Det er jo nye toner, at det dér med klimaforandringer skal man bare se stort på – det var faktisk talen – og at de

har taget så grueligt fejl, alle de, der mener, at der er noget om det.

Men hvad med alle dem, der mærker virkningerne af det, der allerede sker nu. Er det fuldstændig forbigået hr. Peter Hansen-Nords opmærksomhed, at der er tiltagende mængder af naturkatastrofer, som påvirker masser af mennesker, ikke lige i Danmark, men mange andre steder i verden?

Det er jo også sådan, at Venstre stod bag »Energi 2000« fra 1990, hvor man fastsatte en 20 pct.s CO₂-reduktion år 2005. Med denne her udmelding betyder det så, at Venstre sådan fuldstændig ser bort fra det og siger, at det kan vi godt glemme alt om? Er det konsekvensen? Det kunne man jo næsten frygte med den udtalelse.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det første svar er til hr. Martin Glerup og dækker måske også nogle af de øvrige spørgsmål, som jeg skal komme tilbage til.

Hvor går grænsen for, hvad Venstre vil acceptere af menneskeskabte problemer? Jamen det er et meget stort spørgsmål at forvente at man sådan lige p.t. skal kunne svare på.

Pointen i det, jeg siger, er jo ikke, om vi sætter en grænse et eller andet sted, for jeg tror slet ikke, det har nogen særlig effekt. Pointen i det, jeg siger, er, at det sandsynligvis er forholdsvis ligegyldigt, i hvert fald med hensyn til CO₂-problematikken – der kan være andet, omkring ozonlaget og andre gasser, HFC-gasser m.v., som har en mere direkte målbar her og nu-effekt, hvor man skal sætte ind, og dér mener jeg også vi har været med,

Det er jo CO₂-diskussionen, der er problematikken, og jeg skal ikke gentage, hvad jeg sagde i min tale, men jeg mener, at vi udskyder problematikken – hvis det ikke pludselig viser sig, at problematikken er det omvendte af det, vi går og tror den er nu. Klimahistorien er lang og indviklet, og jo mere, man læser om den, jo mere tvivlende har man lov til at blive.

Med hensyn til a-kraft mener jeg, at affaldsproblematikken mange steder er håndteret. A-kraft er en højteknologisk måde at fremskaffe CO₂-fri strøm på, og Danmark har i sin tid endda været foregangsland på området. Og jeg er stadig af den opfattelse, og jeg er stadig meget forundret over, at vi – fordi vi stadig ikke vil være med til at sikre disse anlæg yderligere –

driver a-kraft-problematikken over til lande, der ikke magter disse teknologier.

Der lyser allerede en rød lampe, så jeg har disponeret min tid lidt forkert.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Det var en interessant og lærerig tale, hr. Peter Hansen-Nord holdt.

Jeg har to spørgsmål: 1: Hvis Venstre får magt, som man har agt, er det så korrekt opfattet, at Venstre under en borgerlig regering vil arbejde aktivt for etablering af a-kraft i Danmark? Og 2: Vil man arbejde aktivt for at skrote dansk CO₂-politik, og er det, man medvirker til for øjeblikket i energiforhandlinger m.m., rent taktisk bestemt med henblik på at få brudt CO₂-politikken og med henblik på at få indført a-kraft i Danmark?

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg hørte bestemt ikke noget svar fra hr. Peter Hansen-Nord, men det er dog interessant at høre fra Venstre, som jo gerne vil være regeringsbærende, at man på baggrund af at have indgået de forskellige aftaler fuldstændig bagatelliserer klimaproblemerne her i dag.

Vi står over for en kæmpeudfordring i denne verden, og jeg synes, vi må have noget klar tale. Er det et skift fra Venstres side, hvor man siger: Jamen kommer vi til magten, så vil vi gøre alt for at lave tingene om? Vi skal selvfølgelig nok gøre en stor indsats for, at Venstre ikke kommer til magten, men er det politikken? Det tror jeg der er mange der gerne vil have gjort klart i klar tale.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Jeg vil godt spørge hr. Peter Hansen-Nord, om Venstre ikke mere hylder forsigtighedsprincippet, som ligger til grund for de internationale miljø- og CO₂-reduktionsaftaler, som Venstre tidligere er gået ind for her i Folketingssalen, og desuden vil jeg gerne spørge, om det er hr. Peter Hansen-Nords og Venstres opfattelse, at der skal opføres a-kraft-værker i Danmark.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg skal skynde mig at komme tilbage til nogle af de spørgsmål, der blev stillet i første runde.

Angående Barsebäcks lukning skal jeg være den første til at erkende, at med den frygt, der er blevet skabt for a-kraft, ligger Barsebäck selvfølgelig ikke særlig fornuftigt set for dem, der bor lige omkring det. Jeg vil dog gerne påpege, at der ligger atomkraftværker meget tættere ved meget større bebyggelser end dem, vi taler om med hensyn til Barsebäck.

Jeg vil også gerne sige, at sikkerhedsmæssigt så jeg meget hellere, at man gjorde en indsats over for en række andre værker, der ligger i en større afstand, for at sikre atomkraftsikkerheden. Der er fem-seks stykker, som potentielt ligger meget tættere på, fordi de har en gammel teknologi, hvor der kan ske ting og sager, der i lige så høj grad vil påvirke miljøet. Jeg anser Barsebäck-værkerne for særdeles sikre værker.

Vi er så fremme ved »Energi 2000«, som fru Anni Svanholt også var inde på. Jeg har altså ikke sagt, at jeg ikke anerkender, at der er en politisk problematik, der hedder CO₂-reduktion. Jeg siger bare, at en gang imellem har man lov at filosofere; man har lov til at sætte sig hen og spørge: Hvad hviler det hele på? Hvad er det, vi forsøger at opnå? Hvad er det, vi gør med alle de skatter og afgifter og ting og sager? Er det virkelig det, vi er ude efter, eller er det måske mere, som jeg sagde i mit indlæg, en international dialogchat mellem fattige og rige lande, fordi de i øvrigt ikke har ret meget andet at tale om?

Spørgsmålet er, om det er det, det skal bruges til, for jeg tror ikke, effekten af det, vi gør – og det kan alle jo regne efter – vil betyde noget særligt for, hvordan naturen i øvrigt opfører sig. Naturen bestemmer jo selv, og det har den i øvrigt altid gjort.

(Kort bemærkning).

Dorit Myltoft (RV):

At isen, som dækkede Danmark, engang forsvandt, skyldtes nok ikke forhold, som var menneskeskabte, selv om man tændte mange bål. Men jeg vil alligevel spørge, om hr. Peter Hansen-Nord og partiet Venstre synes, det var forkert, at verdenssamfundet indgik en klimaaftale. Den blev jo underskrevet i 1992 af VK-regeringen, så Det Radikale Venstre kan ikke engang tilkendes skylden, selv om vi faktisk gerne står bag den aftale.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Jeg bliver nødt til at gentage mit spørgsmål. Jeg vil simpelt hen gerne have at vide: Hvem er hr. Peter Hansen-Nord? Repræsenterer han partiet Venstre? Eller er det en solo-Peter Hansen-Nord, vi har at gøre med her, ligesom i forrige århundrede, hvor der var en løs gruppe, man kaldte »Venstre«?

Derfor mine to spørgsmål: Kan man opleve under en kommende regering, hvor det er Venstre, der har førertrøjen i et regeringssamarbejde, at den for det første vil arbejde aktivt for indførelse af a-kraft i Danmark, og at den for det andet vil, om ikke skrotte CO₂-politikken, så dog reducere den, udfase den, negligere den?

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Anni Svanholt for en kort bemærkning, og det er den tredje og sidste i rækkefølgen til fru Svanholt.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg må konstatere, at Venstres hr. Peter Hansen-Nord igen, selv om der har været gentagne opfordringer til at sige noget andet, fuldstændig bagatelliserer de meget alvorlige klimaproblemer, som verden står over for, og tilsyneladende også mener, at Danmark ikke behøver at gøre så meget, fordi vi er et så lille land. Vil det sige, at hr. Peter Hansen-Nord ikke anerkender, at Danmark ligger i top med CO₂-udslip pr. indbygger? Er det også et forhold, som Venstre vil benægte?

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Ja, nu skal jeg jo lige have en chance for at kunne svare på alle de gode spørgsmål, der bliver stillet.

Jeg skal måske vende spørgsmålet og sige i relation til det menneskeskabte: Mener man noget med CO₂-reduktionen? Har man teknologien, når nu 45 pct. af den menneskeskabte CO₂ kommer fra energisektoren? Vil man noget med den? Vil man have den væk? Jamen så kender vi jo godt opskriften. Teknikken er der, og i dag er den nok lige så sikker som alt muligt andet, om ikke sikrere.

Jeg må igen spørge tilbage: Netop når vi taler a-kraft, som er en sofistikeret og effektiv måde at fremstille el på, har vi jo ikke skrottet CO₂-problematikken. Tværtimod har vi gjort det,

alle andre ikke gør: Vi har taget den alvorligt. Alt det andet er jo kun løs snak, for de håndtag, der kan fjerne 45 pct. af den menneskeskabte CO₂, er der ingen her der vil anvende, og det er da imponerende.

Til fru Anni Svanholt: Jamen naturkatastrofer har der altid været. Jeg tror endda, istiden var en af de største. Jeg ved det ikke, men det kan godt være, at der er nogle mennesker herinde, der tror, de kan forhindre dem, men jeg tror det ikke. Helt ærligt: Grundlæggende tror jeg ikke på det.

Vi kan godt snakke om det, vi kan godt lave en dialogshop, og vi kan lave store internationale møder med store middage og love at hjælpe hinanden, men hjælper det noget? Jeg har lov til at filosofere over det, og jeg har i hvert fald lov til at have den holdning, at det tror jeg ikke det gør.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Jeg forstod hr. Peter Hansen-Nords svar sådan, at al den snak om CO₂-politik skal forstås som noget i retning af, at man skal have nogle studiekredse om det, hvor man reflekterer dybere over tingene, men at der ikke vil blive ændret noget under en Venstre-regering. Tilbage bliver mit spørgsmål: Vil en borgerlig regering, hvor Venstre deltager, arbejde aktivt for indførelse af a-kraft i Danmark?

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Jeg synes, det er en bemærkelsesværdig grad af uklarhed, der præger Venstres ordfører i denne debat, når det gælder om at give svar på de spørgsmål, som er rejst. Vi har endnu ikke fået noget klart svar på, om Venstre vil arbejde for, at der bliver indført a-kraft i Danmark, men nu kan man sige, at det er måske heller ikke det mest aktuelle spørgsmål, uanset hvad Venstre måtte mene.

Jeg kunne sådan set spørge hr. Peter Hansen-Nord, om Venstre vil arbejde for, at der bliver sat nybyggeri i gang med hensyn til kulkræft-udbygning. Det er måske mere aktuelt for Danmark, og det vil jeg da gerne have et svar på. Og så vil jeg også gerne have et meget klart svar på, om Venstre ønsker at leve op til de internationale aftaler, Danmark har indgået, og lad os bare holde os til dem, som også er blevet implementeret nationalt. Det synes jeg faktisk

er ret væsentligt at få et klart og utvetydigt svar på fra Venstres ordfører her i dag.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Man må jo sige, at det er ret sensationelle oplysninger, Venstre kan fremlægge i dag, når hr. Peter Hansen-Nord siger, at problemerne med affaldshåndteringen af radioaktivt affald fra atomkraftværkerne er løst. Må vi høre lidt nærmere om, hvor er det sket, og hvordan man har håndteret det der dødsensfarlige affald, så det bliver bortskaffet og ikke bare bliver oplagret et eller andet sted? Og er det ikke rigtigt, at forsigtighedsprincippet er et vigtigt princip for dansk klimapolitik. Og er Venstre modstander af forsigtighedsprincippet?

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Dorit Myltoft for en kort bemærkning, og så får hr. Hansen-Nord ordet for en lidt længere bemærkning.

(Kort bemærkning).

Dorit Myltoft (RV):

Jeg er glad for at høre, at hr. Peter Hansen-Nord trods alt konstaterede, at der ikke er politisk flertal for at indføre a-kraft i Danmark, og jeg må forstå det sådan, at så har Venstre også opgivet at arbejde for det. Men jeg fik ikke svar på spørgsmålet, om hr. Peter Hansen-Nord fandt det forkert, at verdenssamfundet lavede en klimaaftale, som VK-regeringen skrev under på i 1992.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg tager lige det sidste først.

Jeg har jo erkendt, at problematikken er der, og at folk diskuterer det, og at det er et politisk emne. Det accepterer jeg, og jeg har også taget stilling til det. Det har jeg gjort i energireformen, og det har jeg gjort alle mulige andre steder, men det er jo ikke ensbetydende med, at jeg er med i denne frimenighed, der tror på disse alvorlige konsekvenser, det måtte have, eller hvor meget det, vi foretager os, hjælper. Jeg har konstateret, at det er et politisk begreb, der skal håndteres, og det har jeg også gjort aktivt.

Der er ingen grund til at begynde at indføre a-kraft i Danmark, kan man sige, hvis det viser sig, at der ikke er politisk flertal for det. Det er jo klart, at så er det jo ret håbløst. Men derfor har jeg alligevel lov til at filosofere over, at hvis

man virkelig er så engageret i CO₂-reduktion, som frimenigheden her er, er man altså også nødt til at tage de redskaber i anvendelse, som fjerner eller reducerer CO₂. Men det er jo det, man hele tiden sniger sig uden om og ikke rigtig vil diskutere, samtidig med – som jeg også nævnte til slut i mit indlæg – at der er en hel masse modsatrettede lovforslag, der virker stik modsat hensigten med hensyn til at binde eller fortrænge CO₂, og det kan jeg jo til stadighed undre mig over.

Klima-aftalen, som blev undertegnet i sin tid? Det har jeg svaret på, og vi håndterer den også gerne og slutter helt op om den vedtagelse, der ligger her i dag, for her bringer man de markedsorienterede mekanismer, som ligger i Kyoto-protokollen, i arbejde. Jeg tror endda, jeg er den, der først foreslog brugen af de mekanismer her i Folketingssalen helt tilbage i 1991-92, netop handel med CO₂-kvoter, joint implementation og clean development mechanism, fordi jeg erkendte, at det er et politisk problem.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Hr. Peter Hansen-Nord konstaterede i sit svar lige før, at der nok næppe er flertal i Folketinget for at indføre a-kraft, og det tror jeg er rigtigt set.

Jeg stillede tidligere et spørgsmål om kul-kraft, og det vil jeg sådan set stadig gerne have besvaret. Og så vil jeg med hensyn til den disput, der har været om Venstres holdning til de internationale konventioner og nationale og internationale miljømål, nøjes med at konstatere, at hr. Peter Hansen-Nord i hvert fald bekræftede, at man står bag det forslag til vedtagelse, der er fremsat her i dag af bl.a. hr. Peter Hansen-Nord. Jeg siger det med slet skjult ironi, fordi man godt på baggrund af det foregående, hr. Peter Hansen-Nord har sagt her i dag, kunne være lidt i tvivl om, hvorvidt hr. Peter Hansen-Nord og Venstre rent faktisk var medforslagsstillere på det forslag til vedtagelse, der er fremsat.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Om der igen skal bygges nye kulværker i Danmark efter et regeringsskifte? Jamen det så jeg gerne, og jeg vil gerne begrunde det.

Det er vel lidt afhængigt af, hvordan man tænker i CO₂-baner. Der er vel ikke noget land, der har en så fornem kulteknologi som Dan-

mark, men vi ser i dag med den enorme udvikling, der bl.a. sker i det fjerne Østen, herunder Kina, at der bliver banket det ene kulværk op efter det andet med en gammeldags, elendig teknologi.

Danmark har ligesom sat en stopper for en videreudvikling af vores meget sofistikerede kulteknologi. Det bekymrer mig meget, og jeg tror, at hvis vi rent CO₂-reduktionsmæssigt ville gøre noget, der batter, som det lille land vi er, var det måske at forske i og yderligere udvikle disse kulteknologier. Vi kan nemlig ikke forhindre de andre i at bruge kul, men vi kan hjælpe dem med at gøre deres teknologier renere. Det er jo et andet problem, men det ville ikke genere mig at anlægge et nyt værk baseret på kul.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Gitte Seeberg som ordfører.

Gitte Seeberg (KF):

Der er, som tidligere ordførere også har været inde på, i de sidste par års tid blevet indgået omfattende aftaler på energiområdet, som rækker år frem. Det drejer sig bl.a. om aftalen om liberalisering af elsektoren, efterårets redningsaktion for kraftværkerne og udmøntningen af den og nu senest aftalen om liberalisering af gassen, den nye varmforsyningslov og energispareloven. Det er blot nogle af de elementer, som indgår i de meget brede aftaler.

Det Konservative Folkeparti er med i alle disse aftaler på godt og ondt, og tilbage stå nu udmøntningen af bl.a. den seneste aftale, som jo skal førstebehandles her i salen i dag efter denne forespørgsel.

Det Konservative Folkeparti kan tilslutte sig en række af de elementer, som er med i den energipolitiske redegørelse. For så vidt angår drivhusgasserne, synes vi, det er godt, at man fra dansk side har presset på for at opnå internationale aftaler. Kyotoaftalen er et skridt i den rigtige retning, men det er meget store forpligtelser, Danmark har påtaget sig internt i EU. Det er blevet til en reduktion på 21 pct. – sammenholdt med, at EU-landene samlet set skulle reducere med 8 pct. Det er fint, at Danmark tager problemerne alvorligt, men vi må ikke glemme, at vi ved at påtage os større forpligtelser end de øvrige lande samtidig påtager os en række omkostninger, som andre lande ikke får. Det er nemlig ikke gratis at føre miljøpolitik.

Vi er enige i, at miljøproblemerne, især de globale, skal løses i et globalt regi, og derfor må

vi fra dansk side blive ved med at presse på for at få andre med. For hvad nytter det, at Danmark efterlever Kyotomålsætningerne, hvis andre, enormt energiforbrugende lande som f.eks. USA overhovedet ikke bekymrer sig om sagen og formentligt aldrig vil ratificere aftalen? Reduktion af det danske CO₂-udslip synes omsonst, hvis det ikke sker som led i en international reduktion, idet det kun har en ganske, ganske marginal virkning på det globale miljø.

Jeg mener også, det fortsat er vigtigt, at vi i EU-regi arbejder for energibesparende tiltag. Især grønne afgifter bør vedtages på EU-plan af hensyn til dansk erhvervslivs konkurrenceevne, og derfor bør der fortsat arbejdes på fælles afgiftssatser for industrien.

Det Konservative Folkeparti lægger kraftigt afstand til regeringens nuværende såkaldte grønne afgifter på erhvervene. Afgifterne er en unødigt belastning for virksomhederne, både direkte i form af betaling af afgifterne, men også indirekte i form af betydelige administrative besværligheder. At regeringen har lavet aftaler med Industriens Udvalgsråd, tillægger vi ingen betydning, men industrien er så presset i denne sag, at enhver forbedring naturligvis hilses velkommen. Det er dog ikke udtryk for, at industrien synes, at afgifterne er nogen fantastisk god ting.

Afslutningsvis: For så vidt angår de internationale tiltag, kan vi varmt støtte de initiativer, som er i gang i Central- og Østeuropa. Det gælder bestræbelserne for renere energiformer og især også tiltagene for at få lukket de farlige atomkraftværker, f.eks. Ignalinaværket i Litauen.

Som jeg startede med at sige, er der i de senere år indgået meget omfattende aftaler på energiområdet. De væsentligste aftaler er aftalerne om liberalisering af elsektoren og gassektoren, og en egentlig liberalisering af elmarkedet er en kendsgerning i løbet af få år. Vi synes, at aftalen om liberaliseringen er blevet rigtig god, og der er hurtigt blevet åbnet op for konkurrencen.

Det samme kan man jo ikke ligefrem sige om gassen. Vi støtter selvfølgelig aftalen, vi er med i aftalen, men ligefrem at tale om liberalisering i større omfang kan man næppe, for kun ganske få får markedsadgang. Aftalen løber til og med 2003, og lad os så se, om der ikke skulle være basis for en yderligere liberalisering, uden at vi derved sætter statens store investeringer over styr.

Den seneste aftale på energiområdet indebar også en række andre tiltag, herunder en modernisering af varmforsyningsloven. En modernisering af selskabernes omkostningsstruktur må forudsættes at skulle tilpasses moderne tider, selv om selskaberne er hvile i sig selv-selskaber i lighed med selskaberne i den konkurrenceudsatte del af sektoren, som også må rationalisere. Vi støtter også aftalen på energispareområdet, hvor der skal sikres mere effektivitet inden for området, og vi afventer nu den første redegørelse for området. Vi ved allerede nu, at det vil blive vanskeligt for Danmark fuldt ud at leve op til de internationale forpligtelser, vi har påtaget os, så inden regeringen farer frem med nye skatter og afgifter, bør vi lige klappe hesten og se på, hvordan det går i de andre lande.

Vi ser også frem til, hvad regeringens bud vil være inden for især transportområdet i relation til det, jeg lige har været inde på. I Det Konservative Folkeparti har vi vore egne forslag, hvad angår privatbilismen. Vi mener, at man via afgiftsændringer på personvognsområdet bør tilskønne folk til at købe mere energivenlige biler for derved at nedbringe energiforbruget mere, end tilfældet er i dag, men helt overordnet mener vi, at man bør sætte ind dér, hvor det er billigst at reducere CO₂-udslippet.

Afslutningsvis vil jeg sige, at Det Konservative Folkeparti naturligvis støtter det forslag til vedtagelse, som er fremsat.

(Kort bemærkning).

Dorit Myltoft (RV):

Jeg kunne forstå på fru Gitte Seeberg, at Det Konservative Folkeparti er imod de grønne afgifter, selv om en del af pengene går tilbage til erhvervslivet. Fra anden side har jeg hørt, at man i Det Konservative Folkeparti også er imod topskatten og vægtafgiften på biler, så jeg må snart spørge: Hvad betragter Det Konservative Folkeparti som skatteobjekter i dette land, for at vi kan få udgifter og indtægter til at hænge sammen, og skal elsektoren eller erhvervslivet slet ikke bidrage?

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Det er også med hensyn til de grønne afgifter, som fru Seeberg jo advarede meget imod, og så vil jeg da gerne spørge: Fru Gitte Seebergs parti, Det Konservative Folkeparti, deltog jo i elreformen, men den indfører jo i stigende grad grønne afgifter. I det øjeblik andelen af el fra bio-

masseværker og vindmøller stiger, desto flere grønne afgifter får vi, jo flere pristillæg får vi, så det er jo en afgiftsstigning. Den kommer ganske vist ad bagdøren via elregningen, men det er da en afgiftsstigning, ikke sandt?

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Jeg synes, det lød meget positivt, at De Konservative holder fast i, at de internationale og nationale miljømål skal nås, og i den forbindelse vil jeg gerne spørge fru Gitte Seeberg, hvor De Konservative agter at finde den 4 pct.s reduktion af CO₂-belastningen, som skyldes den grønne afgiftspakke, og som udgør 2,3 millioner t CO₂ om året. Hvor skal de findes, når de ikke skal findes gennem den grønne afgiftspakke?

(Kort bemærkning).

Gitte Seeberg (KF):

Til fru Dorit Myltoft: Nu skulle det jo ikke være noget problem at fjerne de grønne afgifter på erhvervene, idet CO₂-afgiften, som blev indført i 1995, jo ikke, i hvert fald ifølge regeringen, var tænkt som noget skatteobjekt, fordi pengene bliver ført tilbage til virksomhederne. Men vi bryder os i Det Konservative Folkeparti ikke om den form for tilskudspolitik. Det er en usund form, og det har medført nogle så bureaukratiske ordninger for virksomhederne, at det er helt urimeligt.

Hvad angår topskatten, mener jeg ikke, den har relevans for diskussionen her i dag. Det er jo helt overordnet min og Det Konservative Folkepartis opfattelse, at når vi taler om almindelige forbrugere, kan man godt have grønne afgifter, som kan være adfærdsregulerende, men kun op til et bestemt niveau, idet de hurtigt vil få social slagside, hvis de bliver alt for store.

Om erhvervslivet ikke skal bidrage? Jo, selvfølgelig skal erhvervslivet bidrage. Det har erhvervslivet såmænd også gjort, og det gør det også på alle mulige andre områder, og det er sådan set også et svar til hr. Martin Glerup, som spørger, hvordan Det Konservative Folkeparti vil løse problemerne: Jeg erindrer, at da vi havde debatten her i Folketinget for 5 år siden om de grønne afgifter, havde vi en række forslag. Vi mente f.eks. ikke, det var nødvendigt at tage de tvangsforanstaltninger i brug, som regeringen mente var nødvendige. Vi mente godt, at man kunne have nået de samme mål ved, at der

blev indgået frivillige aftaler med virksomhederne og brancherne.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):
Fru Anni Svanholt som ordfører.

Anni Svanholt (SF):

10 år er nu gået, siden Det Internationale Klimapanel fremlagde sin første vurderingsrapport, der forudsagde store klimaforandringer med en temperaturstigning på mellem 2 og 4,5 grader Celsius i løbet af det næste århundrede, en stigning af havets niveau og store regionale klimaændringer. Og nu, 8 år efter at alverdens lande vedtog FN's klimakonvention i Rio for at forhindre klimakatastrofer, må vi alligevel desværre konstatere, at verdens temperatur er stigende. 14 af de varmeste år nogen sinde er målt siden 1980, isen smelter ved Nordpolen og Sydpolen, og antallet af naturkatastrofer ser ud til at vokse.

Det er ikke længere et abstrakt problem, men i stigende omfang barske kendsgerninger for mange mennesker. Vi står over for en kolossal udfordring, der kræver globalt lederskab og handlekraft og internationalt samarbejde, men det virker, som om handlekraften aftager i takt med, at problemerne udvikler sig i virkelighedens verden. Verdens ledere og lande lukker øjnene, fortrænger problemet og håber tilsyneladende på, at det går over.

Men meget tyder på, at det hele bare bliver meget værre. Selv meget forsigtige klimaforskere udtrykker nu stor bekymring, og spørgsmålet er, om vi i fællesskab kan nå at gøre en indsats, der kan hjælpe. Tiden går, og vi vil alle fortryde, at vi ikke i tide gjorde den nødvendige indsats, og derfor skal der gøres en stor indsats både globalt, nationalt og lokalt i de rige industrilande. Det handler nemlig også om fordelingspolitik på verdensplan, global solidaritet og i sidste ende om overlevelse.

Kyotoaftalen fra 1997 om bindende regler var et fremskridt, men helt utilstrækkeligt i forhold til problemernes omfang. I år 2000 må vi med stærk beklagelse konstatere, at selv dette beskedne bidrag fortsat mangler at blive omsat i regler, så aftalen kan ratificeres og gøres til global politik, og at det haster med at få truffet de nødvendige beslutninger, så Kyotoprotokollen kan træde i kraft i forbindelse med afholdelsen af verdenskonferencen 10 år efter vedtagelsen af klimakonventionen i Rio.

Danmark er et lille land med et stort bidrag til klimaproblemer pr. indbygger. Det forpligter til at gå foran både hjemme og ude. Når det gælder om at få den internationale beslutningsproces speedet op og undgå alvorlige fejltrin, ja, så skal Danmark være en drivende kraft, og derfor vil jeg gerne spørge: Hvilken strategi vil regeringen her forfølge for at sørge for, at processen bliver speedet op, sådan at aftalen kan træde i kraft i 2002?

Vi er i SF meget tilfredse med, at Danmark i FN's Kommission for Bæredygtig Udvikling har støttet, at der udarbejdes nationale planer for bæredygtig udvikling frem mod FN's næste konference om miljø og udvikling i midten af 2002, og ser frem til regeringens forslag til bæredygtig udvikling i Danmark.

Regeringen fremlagde jo den 29. marts et forslag til en samlet klimapolitik, »Klima 2012«, og lad mig sige det med det samme: SF hilser det velkommen med et klimaudspil, der for at kunne gennemføre »Energis 2000«s mål om 20 pct. CO₂-reduktion i 2005 og 21 pct. reduktion af drivhusgasser i perioden 2008-2012 i forhold til 1990, som Danmark har forpligtet sig til i EU efter Kyotoaftalen, omfatter alle sektorer i samfundet. Samtidig tages der jo hul på processen med henblik på dansk ratifikation af Kyotoprotokollen fra 1997. Danmark bør efter SF's opfattelse kunne ratificere den inden udgangen af 2000.

Vi vil skære 21 pct. af udledningen af drivhusgasser, som vi lovede i Kyoto, og vi vil gøre det hjemme hos os selv. Kyotomekanismerne skal lægges oven i de 21 pct.; hvis vi tager dem i brug, skal det være for at overopfylde vore egne forventninger. Sådan sagde miljø- og energiminister Svend Auken på det pressemøde den 29. marts, hvor strategien blev fremlagt, og det var jo et godt budskab. Denne udtalelse er vi i SF også meget tilfredse med, og den vil vi naturligvis holde regeringen fast på.

Regeringen skriver også i »Energipolitisk Regørelse 2000«, at en forudsætning for, at Danmark kan bidrage til bæredygtig udvikling i internationalt regi, er, at Danmark gennem en stærk og troværdig hjemlig indsats viser, at det er muligt at ændre energisektoren i en bæredygtig retning. Det er vi også helt enige i. Danmark skal afvikle kulkraften og fremme vedvarende energi, energieffektivitet og energibesparelser.

SF har systematisk og ihærdigt arbejdet for udfasning af kulkraften og også opnået gode

resultater, især i forbindelse med elreformaftalen, som bl.a. har fastsat CO₂-kvoter og et mål på 20 pct. vedvarende energi i 2003. Det betyder en hurtigere afvikling af kulkraften, men der skal tages nye skridt med stramme CO₂-kvoter, der forhindrer nettoelekспорт.

Ja, det var så det positive, der kunne siges fra SF's side om klimaudspillet.

Skampletten i klimaudspillet er transportområdet. Selv om trafikken CO₂-udslip truer med at sprænge alle klima- og miljømål og dermed fuldstændig undergrave troværdigheden i klimastrategien nationalt og internationalt, vælger regeringen endnu en gang at undlade at gøre noget reelt ved miljøproblemerne fra trafikken. Endnu et såkaldt virkemiddelkatalog til pynt og salgsbrug. Regeringen har allerede et fra 1996, som er helt ubrugt. Det er blot at tage fat. Det er alt for uambitiøst for et land, der vil være et foregangsland, kun at knække kurven for trafikken udledninger med 7 pct. i 2010. Der er altså lang vej til 2010.

Regeringen skriver, at målsætningen på 20 pct. CO₂-reduktion i 2005 vil blive opfyldt, og regeringen vil sikre, at målet nås. Ja, sådan står der, og det vil vi holde regeringen fast på. Men der er i dag en manko på 3,6 pct., og når trafikken nærmest er fredet og kører derudad, så er det svært at tro på det realistiske i den plan. Regeringen bliver derfor nødt til at fremlægge forslag til nye virkemidler, der kan overbevise befolkningen og det internationale samfund.

På det seneste, nemlig den 22. marts i år, har vi jo indgået endnu en energiaftale, som SF er med i. Vi får jo lejlighed til senere at komme mere ind på de enkelte lovforslag, og derfor har jeg ikke her i min tale gjort så meget ud af selve aftalen, men jeg vil gerne fremhæve, at vi i særlig grad er tilfredse med, at vi nu får en god energisparelov, som jo også er et væsentligt bidrag til en CO₂-reduktion.

Jeg vil endelig på vegne af SF fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer med tilfredshed, at der er indgået en bred politisk aftale om reformopfølgning på energiområdet. Aftalen fastlægger rammer og principper for gennemførelse af EU's gasdirektiv samt de overordnede rammer for den fremtidige udvikling på varmeforsyningsområdet. Endvidere styrkes energispare-

indsatsen, som er nødvendig for at opfylde Danmarks nationale og internationale målsætninger.

Folketinget konstaterer ligeledes med tilfredshed, at det af regeringens klimastrategi »Klima 2012« fremgår, at der er etableret eller vil kunne etableres nye virkemidler, som sikrer 21 pct. reduktion af udledningen af klimagasser 2008-2012. Regeringen opfordres til at fremlægge initiativer, der vil sikre, at denne målsætning og den nationale 20 pct.-reduktionsmålsætning for 2005 opfyldes uden anvendelse af »Kyotomekanismerne«.

Folketinget bekræfter, at Clean Development Mechanism alene er en mekanisme til fremme af vedvarende energi og energibesparelser. Folketinget bekræfter mållåret 2006 for udfasning af de industrielle drivhusgasser og pålægger regeringen at fremsætte lovforslag herom. Folketinget pålægger regeringen at fremsætte forslag til ratifikation af Kyotoprotokollen inden udgangen af 2000.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 75).

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Også dette forslag indgår her efter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FRI):

Fru Anni Svanholt gjorde på vegne af SF meget ud af i indledningen at beskrive dette rædsels-scenario, hvor polerne smelter og havvand stiger, og konkluderede så, at det derfor var livsnødvendigt, at vi gjorde noget.

Et par danske forskere har fremlagt en alternativ teori, der hænger sammen sådan rent matematisk og på skrivebordet, nemlig den teori, at det i virkeligheden slet ikke er drivhusgasser, men solpletaktiviteter, der er skyld i temperaturudsvingningerne.

De har fået så megen opbakning – ikke nationalt, dér er de nærmest blevet truet på deres brød, fordi de taler regeringens officielle politik imod – og international anerkendelse for deres teori, at man nu nede på det store forskningscenter Cern i Schweiz har bevilget, at man dér afprøver, om teorien passer i virkeligheden.

Mit spørgsmål til fru Anni Svanholt er: Hvis nu det viser sig, at solpletteorien er korrekt, og at drivhusgasserne har så minimal indflydelse på Jordens klimaændringer, at de ikke længere

kan bruges som undskyldning for mange afgifter, hvad vil SF så gøre?

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Jeg har et spørgsmål til fru Anni Svanholt fra SF, som jo også her malede trafikbilledet op som det store dyr i åbenbaringen og det store problem.

Når vi går ud fra, som jeg har nævnt tidligere i dag, at den naturlige CO₂-del er 100 og den menneskeskabte er 4, og at omkring 12 pct. af de 4 pct. ligger i transportsektoren, har fru Anni Svanholt så gjort sig nogen forestillinger om, hvad det ville have betydet socialt, økonomisk og regionalt, hvis man havde fastholdt målsætningen og dermed havde reduceret eller standset bevægeligheden og den udvikling, der ligger i en vækstperiode, hvor vi har fået bedre beskæftigelse?

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Der har jo været mange – vi har også tidligere på dagen hørt hr. Peter Hansen-Nord – som jo gerne vil fornægte ethvert menneskeskabt problem for klimaet, og hr. Kim Behnke er jo så også en af dem, der følger sig til rækken.

Solpletteorien har jo været fremme igennem længere tid, men mig bekendt er der altså ikke på nogen måde fastslået noget, som kan rokke ved det arbejde, der har stået på igennem mange, mange, mange år, ja, helt tilbage tidligt i 1980'erne begyndte det internationale klimapanel at arbejde med de her spørgsmål. Det lyder jo næsten, som om det er noget, man sådan bare kan tilbagevise med en håndbevægelse.

Vi skal naturligvis også lytte, hvis der kommer nye informationer, men vi har altså et problem i verden på grund af den måde, vi producerer på og transporterer os på i industrilandene. Ét er CO₂-problemerne, men der er jo også nogle forureningsproblemer, og derudover er der hele problemstillingen med ressourcefordelingen og brugen af verdens ressourcer.

Det var så hr. Ebbe Kalnæs, der talte om trafikken, og det er jo velkendt, at CD er meget glad for måske specielt bilerne. Vi mener, at i den klimapolitik, som regeringen har fremlagt, kan vi se, at dér, hvor der er stigninger, er på transportområdet. Et andet sted, hvor der også er udsigt til stigninger, ja, det er jo inden for erhvervslivet.

Det er indlysende, at skal der være noget realisme i den påstand, at vi vil opfylde den målsætning, som vi har været med til at bekræfte igen og igen – hvilket jeg også går ud fra at CD vil – ja, så må vi altså også tage fat på transportsektoren, og i SF vil vi gerne skelne mellem den kollektive trafik og den individuelle trafik og mellem de store byer og det åbne land.

Jeg mener, vi godt kan klare det.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Peter Hansen-Nord for en kort bemærkning og derefter hr. Kalnæs og hr. Kim Behnke.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det er ganske kort til fru Anni Svanholt, og det er mere, for at referatet fra dagens debat skal være korrekt.

Jeg har ikke spor imod at blive citeret, men jeg har selvfølgelig noget imod at blive citeret forkert. Min diskussion gik på CO₂-problematikken. Jeg har på intet tidspunkt her fra talerstolen i dag sagt, at andre klimagasser ikke kan skade.

Vi har både problemer med NO_x, svovldioxid og HFC-gasser osv., og jeg har sagt adskillige gange, også i mit indlæg her, at der er noget, vi kan gøre her og nu. At de kun udgør mellem 0 og 0,1 pct. eller endnu mindre af den samlede atmosfæriske luft, lad det så være, hvad det være vil, men jeg har ikke påstået, at der ikke er steder, hvor vi virkelig kan se, at der sker et eller andet forkert, og jeg har ikke taget afstand fra, at man dér skal reducere og bedst helt fjerne.

Det var en CO₂-diskussion, vil jeg sige til fru Anni Svanholt.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Man kan godt aflede opmærksomheden lidt ved at tale om, hvorvidt vi er mest glade for biler eller for kollektiv trafik.

Det, jeg spurgte om, var faktisk om dimensionen i det her, om proportionen i den måde, SF fører debatten på, altså trafikken kontra den samlede CO₂-udledning.

Så en anden ting, nemlig at ca. 75 pct. af al transport i dette land foregår i bil, ca. 14 pct. er kollektiv trafik, og resten er gående, cyklende osv. Kan vi flytte det så meget, uden at vi smadrer vores økonomi, uden at vi smadrer be-

skæftigelsesfremgangen, uden at vi socialt og regionalt laver skævheder?

Er der ikke tekniske løsninger lige forud, der gør, at problemet med udledningen fra trafikken vil være mindsket ganske stærkt om ganske få år?

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FRI):

Nu overlader jeg trygt til kyndige folk at afgøre, om den danske teori holder eller ikke holder. Men der er jo andre elementer. Oceanograferne siger, at planktons CO₂-udskillelse betyder langt mere end den menneskeskabte. De, der forsker i vulkansk aktivitet, siger, at bare et par vulkaner kan lave meget mere ravage for klimaet på Jorden, end vi mennesker har kunnet i 100 år.

Mit spørgsmål til fru Anni Svanholt, som der ikke blev svaret på, var: Den dag CO₂-teorien om, at det er et menneskeskabt problem, ikke holder længere, hvad vil SF så gøre? Hvor vil man hænge hele sin argumentation, hvis nu knagen forsvinder?

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Det er først til hr. Peter Hansen-Nord: Jeg synes, det var rart at høre, at Venstre trods alt her vil vedstå, at der er nogle meget alvorlige industrigasser, som er meget, meget, meget skadelige for klimaet. I forhold til hvad vi har hørt tidligere, var det da bestemt positivt.

Så til hr. Ebbe Kalnæs med hensyn til transportområdet: Vi mener i SF, man skal sørge for at gøre noget ekstraordinært for den kollektive trafik i de store byer. Det er dér, man kan gøre noget. Vi synes, man skal tage fat på nogle gode, store projekter. F.eks. er der i Århus planer om at lave et sammenhængende nærbanesystem, som kommer til at hænge sammen med busser og måske også med sporvogne. Dér, hvor der er mange mennesker, der bor tæt, tror vi på, at ved at lave et meget bedre system kan man virkelig få folk til at droppe bilen, også fordi det er dér, de oplever, at de altså ikke kommer hurtigere frem. Det er jo også sådan her i København, at man hver eneste dag kan høre i radioen om alle dem, der holder i kø alle mulige steder, og når der alligevel er de gode muligheder, undrer man sig over, at der ikke er flere, der benytter sig af S-tog og den slags.

Men vi er fuldstændig klar over, at der er folk, som er nødt til at have en bil til rådighed,

f.eks. folk, der bor ude i det åbne land, hvor man ikke kan lave kollektiv trafik, fordi det bliver for kostbart. Dét må vi arbejde med nogle miljøvenlige brændsler. Vi kunne f.eks. godt forestille os, at man kunne køre på biogas. Der kommer også nogle nye teknologier på transportområdet, som selvfølgelig skal tænkes ind, ja, man kunne også forestille sig, at brintbiler kunne være en mulighed.

Lad os da gå mere målrettet og konkret til værks i stedet for bare at blive ved med at sige, at der er nogle, der er nødt til at have nogle biler til rådighed. Det ved vi faktisk godt.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Jeg har nu en fornemelse af, at vi måske nærmer os en dag, hvor udledningsproblematikken også på ret kort sigt kan løses. Fuel cells eller brint er en af de muligheder, som nok vil afløse benzin og diesel inden for en vis tid.

Så er jeg enig med fru Anni Svanholt i, at vi har et fysisk problem. Der er simpelt hen en grænse for, hvor mange vi kan være. Tankerne om individuel transport og den kollektive trafik, som er det, ordføreren siger her, er vi slet ikke uenige i.

Aase D. Madsen (DF):

Jeg vil gerne starte med at takke miljø- og energiministeren for redegørelsen. Ministeren har sandelig sat nogle store miljø- og energipolitiske mål på Danmarks vegne, men jeg må da indrømme, at det har været med tilslutning fra et næsten enigt Folketing.

Dansk Folkeparti føler, at ministeren af og til glemmer, at Danmark er et lille land med kun 5 millioner indbyggere, og at Danmarks emission af drivhusgasser globalt set derfor er meget lille og af marginal betydning, og at den danske førertrøje på miljøområdet er blevet en stor samfundøkonomisk belastning.

Er det i øvrigt ikke korrekt, at Danmark ligger som nummer 5 i verden med hensyn til CO₂-udslip målt pr. indbygger, men at det hænger sammen med, at vi ikke som langt de fleste industrilande har valgt at indføre – nu siger jeg et uartigt ord – atomkraft, at vi af naturlige årsager heller ikke har vandkraft, sådan som f.eks. Norge og Sverige har det, og at Danmarks geografiske beliggenhed betinger, at vi har et stort energiforbrug til varme?

Men Dansk Folkeparti er enig i, at det er vigtigt på internationalt plan at få aftaler på plads om kvotehandling, joint implementation og clean development mechanism, så der kan sættes ind i de lande, hvor det virkelig batter noget at sætte ind imod forureningen.

Alle ved, at miljø- og energiministeren gerne vil spille en stærk minister, som stort set ikke behøver at tage økonomiske hensyn, når der indføres nye, ressourcetrævede tiltag på miljøområdet og i forbindelse med energipolitikken. Regningen sendes jo bare direkte videre via elregningen og varmeregningen til forbrugere, f.eks. kan de nye, store og enormt dyre halm- og flisfyrede biomasseværker og havvindmølleparkerne, hvoraf de første alene koster 8 mia. kr., ikke blive rentable på anden måde end gennem en ekstraordinært høj elpris. Ligeledes skal de aktiviteter, der ligger i den nye energisparerov, som vi skal behandle senere i dag, finansieres af varme-, naturgas- og elforbrugere.

Jeg går endvidere ud fra, at når ministeren nu vil introducere energiforskning, som skal betales gennem Public Service Obligations, PSO'erne, betyder det, at vi også skal belaste elregningerne med disse 98 mio. kr.

Der er yderligere et par ting, jeg gerne vil spørge ministeren om: Hvor går grænsen for, hvor stor en del af elforbruget der skal aftages i form af tvangskvoteret, miljørigtig, dyr el? Dette spørgsmål interesserer Dansk Industri meget, da man finder, at den nuværende kvote er alt for høj.

Det er jo en illusion at tale om det frie elmarked og et fald i elpriserne, når andelen af den billige, såkaldte frie markedsdel indskrænkes. Vi har jo sådan set fået de aktuelle tal på bordet for merudgiften for den del af den jysk-fynske vindmølle-el, som Østdanmark nu skal belastes med. Det er 500 mio. kr., som skal fordeles over 2 år, 250 mio. kr. pr. år – 500 mio. kr. for at udligne alene den del af den miljørigtige energi, som man betaler mere for i Jylland.

Desuden mangler vi den tredje fase i en udlicensing på landsplan, og den tredje fase består jo af den miljørigtige, som man kalder det, kraft-/varmedel, eller fra de decentrale kraft-/varmeværker, og det bliver ca. 200 mio. kr. mere. Det vil sige, at alt i alt skal der samlet overføres 700 mio. kr. til Østdanmark, og i Vestdanmark beholder man så også en andel på 700 mio. kr. Altså betaler vi 1,4 mia. kr. ekstra på landsplan for at have den grønne el.

Dansk Folkeparti mener ikke, at det er en samfundsøkonomisk rigtig prioritering, når energiministeren, uden at de andre ministre kan blande sig i det, kan kanalisere denne enorme sum uden om statskassen og over til sit eget område.

Jeg så i øvrigt i høringssvaret fra skatteminister Ole Stavad i forbindelse med bl.a. gaslovforslaget, at ministeren bemærker, at pristillæg har stor lighed med skatter, og at en bemyndigelse til reelt at fastsætte disse pristillæg derfor vil rejse spørgsmål i forhold til grundlovens § 43. Jeg skal oplyse om, at i § 43 står der, at ingen skat kan pålægges uden ved lov. Jeg ved ikke, om jeg kan få ministerens fortolkning af denne udtalelse fra skatteministeren.

Under redegørelsens afsnit »Bæredygtig udvikling« ser jeg i øvrigt, at Danmark sammen med Østrig har taget initiativ til et CSD-møde i 2001 om forskellige energipolitiske emner. Jeg vil gerne spørge ministeren, om ministeren på nuværende tidspunkt samarbejder med Østrig i forbindelse med tilrettelæggelsen af mødet, eller om EU-ministrenes forbud mod samarbejde med Østrig også har sat dette samarbejde i stå.

Ministeren skriver til slut i redegørelsen, at vedvarende energianlæg – og dér må jeg jo gå ud fra, at det er vindmøller – kun bidrager i begrænset omfang til udledning af miljøskadelige stoffer, men at disse anlæg til gengæld kan have andre miljøvirkninger, f.eks. støj eller landskabsmæssige påvirkninger.

På den baggrund vil jeg gerne på Dansk Folkepartis vegne fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at det ikke af hensyn til Danmarks naturværdier og andre miljøpåvirkninger såsom støj og nabogener er hensigtsmæssigt – gennem offentligt betalte økonomiske incitamentter – at opføre flere landbaserede vindmøller.

Ministeren opfordres derfor til at fremlægge initiativer, der kan sikre, at denne beslutning kan realiseres.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 76).

Vi må også se i øjnene, at muligheder for at placere vindmøllerne, hvor der er vind nok til en rentabel elproduktion til markedspriser, er en mangelvare.

Dansk Folkeparti kan i øvrigt oplyse, at vi ikke kan stemme for de to forslag til vedtagelse, der er fremsat, for Dansk Folkeparti mener ikke om forslaget fremsat af de mange partier, at vi kan være tilfredse med de brede politiske aftaler om reformopfølgning, der foreligger på energiområdet. Vi skal jo behandle de efterfølgende lovforslag, så Dansk Folkeparti kan naturligtvis ikke stemme for forslaget til vedtagelse, når vi ikke er enige i de forslag, der efterfølgende ligger til debat her i eftermiddag.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Også dette forslag indgår her efter i forhandlingen.

Der er en kort bemærkning fra fru Dorit Myltoft og også fra hr. Glerup, kan jeg se nu.

(Kort bemærkning).

Dorit Myltoft (RV):

Dansk Folkeparti er ikke med i forligskredsen bag de energireformer, vi har været igennem. Derfor kan det ikke undre, at fru Aase D. Madsen er imod mange af de initiativer, vi har taget i de reformer. Men jeg savnede i talen at høre noget om, hvad det så er for nogle overordnede retningslinjer, Dansk Folkeparti vil arbejde for i en dansk energipolitik.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Jeg kunne godt tænke mig at høre fru Aase D. Madsen om Dansk Folkepartis holdning til, at man udskifter nogle dårligt placerede små vindmøller med nogle hensigtsmæssigt placerede store vindmøller. Hvad siger man til det?

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Til fru Dorit Myltoft, der efterlyste Dansk Folkepartis overordnede klimapolitik, vil jeg sige: Jamen jeg har jo lige sagt – det står jo ordret i min tale – at vi da sandelig ikke har noget imod de internationale tiltag, men stadig væk: Vi kan ikke ligge som en lille osteklokke og lave vores egen klimapolitik, der går langt ud over det, der laves på internationalt plan. Vi har jo diskuteret det før med hr. Martin Glerup. Det kan ikke lade sig gøre. Det er jo en illusion, og det bliver jo samfundsøkonomisk så dyrt, at det i Dansk Folkepartis øjne er at smide gode penge efter dårlige. Men selvfølgelig skal vi da være med på internationalt plan. Det er da helt klart.

Men så er spørgsmålet: Hvor højt sætter man så målene? Vi mener, at de mål, som ligger internationalt i øjeblikket, måske er relevante, men samtidig føler vi også – og det ved vi jo fra alle sider – at Danmark har førertrøjen, uden at de andre er med, og så går det galt.

Til hr. Martin Glerup vil jeg sige: Udskiftning af vindmøller har vi da sandelig ikke noget imod, men når vi ser på de præmisser, det skal gøres under, og de store tilskud, det indebærer for at få folk til at slippe den lille guldgrube, som ligger i de gamle møller, så tror jeg dels, at det bliver meget svært at få folk til at sige, at nu skrotter vi dem, og dels skal der altså bindes tusindkronesedler i halen på projektet.

Det er jo dér, vi vil hen: Hvis folk vil lave en fornuftig plan, hvor man får én stor mølle i stedet for tredivest små, så er det selvfølgelig godt. Og hvis de store møller i øvrigt er så udviklede, at de kan klare sig på markedsvilkår, jamen så er det da også godt set fra Dansk Folkepartis side. Men den præmie, der skal til for at få folk til at skrotte de små møller, vil Dansk Folkeparti ikke være med til.

(Kort bemærkning).

Dorit Myltoft (RV):

Jeg vil gerne takke fru Aase D. Madsen for svaret, men jeg spurgte nu ikke til klimastrategien; jeg spurgte til Dansk Folkepartis nationale, danske energipolitik. Hvilke retningslinjer skal den tilrettelægges efter?

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Jamen jeg ved ikke, om Dansk Folkeparti sådan set specielt skal tilrettelægge energipolitikken i Danmark. Vi følger da, hvad vi synes er fornuftigt på det energipolitiske område, og vi siger nej til det, der ikke er fornuftigt. Det er jo det, vi er i gang med hele tiden. Vi har sagt et betinget ja og har stemt gult til energireformen, for den bringer jo en åbning af markedet under rimelige forhold, men vi har ikke sagt ja til energireformen hundrede procent. Vi tager det, vi synes er fornuftigt, og den frihed har vi jo heldigvis i Dansk Folkeparti. Man kan jo se andre partier, der spræller noget så grusomt i nettet i øjeblikket.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det ordførerrækken. Hr. Ebbe Kalnæs.

Ebbe Kalnæs (CD):

Det er rigtig, som det blev sagt af en af ordførerne i starten, at det har været en lang proces at beskæftige sig med energipolitik i Danmark igennem det seneste års tid vel efterhånden.

Jeg vil starte lidt i retning af det, jeg plejer, og tale om menneskets behov for truslen om dommedag eller fragmenterede chokoplysninger, der som sådan hører med til almindeligt menneskeligt forbrug. Der er ikke dermed sagt, at jeg mener, at dansk energipolitik, som den er i dag, udelukkende er et spørgsmål, der burde høre under kirkeministeren. Men jeg mener alligevel, at vi skal passe på med hele tiden at beskæftige os med energipolitik og miljøpolitik, da det jo i den grad er bragt sammen under ét stort ministerium. Og vi skal passe på, at en del af de mekanismer, vi bruger i os selv, meget går på det, vi for tiden må sige og tænke, nemlig den politiske korrekthed. Der er indimellem lidt trangt, når det gælder om at have nogle visioner, der går ud over det, der sådan lige er det, man må sige for tiden, hvis ikke man skal være forkættet.

Vi er jo med i energireformen ret bredt, men alle vil kunne huske, at der var en del af energireformen, vi ikke var med i, nemlig den afdeling, som hedder CO₂-loftet over danske elværkers mulighed for at eksportere. Nu har det ikke været noget stort problem, om vi var med eller ikke var med, for de historisk lave energipriser betyder jo rent faktisk, at vi ikke mærker meget til det endnu som det store problem. Men det, der var elementet i det, var en reaktion imod, at man havde den meget snævre fortolkning af miljøpolitikken.

Det, der er afgørende, er jo, som der også bliver sagt, at mange års indsats for at omstille forbruget til renere energikilder har givet sig udslag i nogle ret gode resultater, og det kan vi vel alle sammen glæde os over. Vi skal også huske, at det jo er noget, vi har gjort bredt. Vi har kæmpet fra hus til hus og fra komma til komma en gang imellem, men over en længere årrække har vi gjort det bredt. Ja, salig Christian Christensen fra Kristeligt Folkeparti som miljøminister og hr. Per Stig Møller som miljøminister har vel i virkeligheden sat de allerhøjeste mål uden væsentlig argumentation for målenes størrelse, lidt efter princippet: Tænk på et tal, og det skal helst være stort! Vi må sige, at de mål, vi sætter os i dag, vel i virkeligheden er mere overvejede end dem, man satte sig dengang.

Dermed er ikke sagt, at de altid er lige overvejede i dag.

Jeg kunne også godt have tænkt mig, at miljø- og energiministeren havde haft lidt vision, når det gælder om at gå ud i denne her kamp for at reducere CO₂-udledningen på et lidt bredere plan. Det kunne have pyntet ganske væsentligt, hvis vi havde set en dansk miljø- og energiminister være ude at tale om at se det i en bredere sammenhæng, eventuelt få lavet nogle grupper af lande i Østersøområdet eller andet, som i fællesskab kunne have nået nogle mål, for der er ofte ikke nogen mening i at anvende millioner af kroner på relativt små gevinster miljømæssigt, når vi kunne have brugt de samme penge andre steder med en mange, mange gange større effekt. Man får jo som regel svaret, når man siger det, at vi må feje for vores egen dør osv. Jamen det er da også en udmærket egenkab og en god gammel dyd, som man skal passe, men for os i hvert fald drejer det sig altså om det, som vi ofte har kaldt miljømæssigt købmandskab, og det vil sige, at vi får mest muligt for de penge, vi anvender på det her område.

Så har man diskuteret meget, om CO₂-problemet – for nogle spøgelseset – er voldsomt endegyldigt bevist, men der er dog mange ting, der peger på, at der er noget om snakken, også så meget om den, at mere end 160 lande vel efterhånden har tilsluttet sig det her. Så derfor bliver det en illusion at begynde at diskutere CO₂ på den måde, når 160 lande pålægger hinanden – mange har ratificeret og ender vel i sidste ende med egentlig juridisk at have pålagt hinanden det – at man skal fortrænge CO₂-udledningen. Der er så mange andre sider, som er vigtige også. Det kan vi vende tilbage til, for vi har også andre lovforslag i dag. Men når 160 lande eller deromkring har gjort det, så er det en illusion at tro, at man kan rulle tæppet tilbage, så er vejen, man skal, altså fremad, og dér ligger der noget ganske fornuftigt i på det energiteknologiske område generelt at være så langt foran, som man er i dette land.

Der er ingen tvivl om, at direkte og indirekte beskæftiger energiteknologien som helhed op mod 40.000 mennesker – en eksport på 20 mia. kr. og et potentiale, der er næsten lodret, og et Europa, som måske om kort tid sætter et mål for grøn energi, som er ganske stort. Dermed er potentialet helt fantastisk, hvis ikke vi har nogle konkurrencekommissærer, der prøver at stikke en fod i døren med den mere gammeldags tænkning. Men vi håber på, at man i Europa

sætter det mål, når vi nu engang globalt har sat målet så bredt og fælles, som vi har. Det, der altså for CD er det væsentlige, er, at vi passer på ikke at være for snævre i vores betragtninger på det her område.

Avancerede energiteknologier er blevet et dansk varemærke, og det har været svært indimellem at være CD'er og blive rubriceret rigtigt i den sammenhæng. Jeg har undervejs i den her proces talt meget om vindmøller og anden energiteknologi, fordi jeg mener, det er fornuftigt, og fordi jeg mener, at de penge, vi har brugt til det og investeret i det, er småpenge ved siden af, hvad vi har brugt til andre dødsyge ting gennem tiden: til en værftindustri, der var død, og vi har også på andre områder givet kæmpetilskud.

Her har været tilskud, som har været direkte rettet mod en eksport. Så er der nogle, der har reddet verden ved det. Den vil jeg gerne være med til at redde. Jeg er lige så begejstret for, at vi redder betalingsbalancen. Nogle gange er jeg måske mere begejstret for betalingsbalancen, for den er så nær at se på, når den sådan kører op og ned. Men der er altså en vis fornuft i det.

Det er ikke ensbetydende med, at vi ikke mener, at de kulfyrede elværker skulle have lov til at køre videre. Vi har nogle af de bedste elværker, denne verden overhovedet kan opvise, med den mindste udledning. Man kan altså godt fortrænge CO₂ med et kulværk i Nordjylland, hvis man måler og sammenligner det med et værk, der ikke renses, men kører på brunkul eller andet. Men det, det drejer sig om, er, hvad niveau vi er på.

Vi skal bare huske, at med de mekanismer, der i dag ligger, og som kan blive globale, dér er det markedet, der skal trække en ordentlig energibesparelse igennem. Det er markedet, der skal ændre det her. Nogle år ude i fremtiden koster et ton CO₂ et eller andet antal hundrede kroner globalt. Så er det fornuftigt nok, for nu er vi ude at rulle med det tæppe. Vi skal bare være varsomme med, at vi ikke tror, vi altid skal være hundrede kilometer foran i Danmark, for så gør det altså ondt økonomisk.

Men vi skal gøre os klart, at om nogle år er kul simpelt hen for dyr en energiform. Så er den ikke længere rentabel, for så er der en pris at betale, hvis man i øvrigt tør bruge markedet, og hvis man ikke som Enhedslisten og SF er hunderød for at tale marked. Men det, der for alvor kan rette op på miljøet og ændre det og ændre på udledninger, er i virkeligheden markedsme-

kanismerne. Der drejer den her udvikling, så nye energiformer og nye brændselsformer bliver de rentable.

Det er visionen, det er muligheden, når man nu er nået ud i den vedtagelse, som er så bred, og når man, som jeg siger, ingen sinde kan rulle tilbage. Om den er helt rigtig, kan man have sine tvivl om, men der er ting, der peger på det, og vi har nu valgt den vej, og det har vi jo gjort fra højre til venstre i Folketinget på mange områder.

Transportsektoren har jeg nævnt i nogle korte bemærkninger i dag. Lad nu være med at gøre den for stor. Sørg for, at der er proportioner i det her, og pas på, hvad det er, der sker med et samfund, hvis man går hen og smadrer det på grund af, at man har nogle ideelle mål på det her område, som i virkeligheden er uden mening, fordi de her ting om kort tid rent faktisk klares teknisk og man kun har det problem tilbage, at vi fylder for meget alle sammen, og den kollektive trafik på de virkelig intensive steder, som også SF nævnte på et tidspunkt, derfor er den eneste mulighed, der er. Det er vi ganske enige i.

Når det gælder elspareområdet, som er et af de områder, vi også har lavet aftaler om, så understregede jeg også i en kort bemærkning over for hr. Martin Glerup, at jeg meget håber, at man går efter målet og får noget for pengene. Det vil sige, at vi altså også benchmarker alle de offentlige ting på gasområdet; vi benchmarker også dér. Gasområdet er jo blevet et stort, nationalt monopol, så det brager, og vi fik ikke skilt rørene rigtig fra. Det var ikke helt, som vi godt kunne tænke os. Vi nåede lidt derhenad, og lyrikken nåede i hvert fald så langt, at vi tror, at det peger den rigtige vej.

Men det er helt rigtigt, at udtryk som, at DONG er en privat virksomhed og den blander ministeren og politikerne sig ikke i, er noget af det mest hæmningsløse sludder, jeg nogen sinde har hørt, for selvfølgelig blander vi os politisk i et brandhårdt monopol, der sidder på al trafik med gas, der sidder på markedet totalt, i en periode, hvor vi ellers liberaliserer. Vi havde gerne set samme ordninger for gasområdet, når det gælder om at skulle de her ting ad, som vi har set for elområdet.

Men som sagt vender vi jo tilbage til en række lovforslag, og dér vil jeg uddybe nogle af de her ting mere.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Det passede lige med de 10 minutter.

Fru Dorit Myltoft som ordfører.

Dorit Myltoft (RV):

Jeg vil gerne begynde med at takke miljø- og energiministeren for den energipolitiske redegørelse og dernæst også takke for, at regeringen har brugt sit formandskab i Nordisk Ministerråd til at sætte energipolitik på den nordiske dagsorden. Med hensyn til de globale energiproblemer er det yderst vigtigt, at de nordiske lande hjælpes ad med i fællesskab at finde brugbare løsninger i Norden og i Nordens nærområder, løsninger, der også kan bruges på globalt plan.

Flere af afsnittene i redegørelsen kommer vi ind på senere i dag, hvor lovforslag om gas, varmforsyning og energibesparelser er til første behandling, så jeg vil her først og fremmest bruge min taletid på Danmarks internationale forpligtelser og det internationale energisamarbejde.

Det er især sætningen i redegørelsen om at hjælpe udviklingslandene med at tilrettelægge et bæredygtigt udviklingsforløb, jeg vil kommentere nærmere, for nytten af hjælpen til udviklingslandenes økonomiske vækst er også afhængig af energiforsyning, men opbygningen af energiforsyningen behøver jo ikke at gentage industrilandenenes dårlige erfaringer. Derfor skal hjælpen fokusere på bæredygtige udviklingsforløb.

Det er efterhånden velkendt at tale om en væltet berlinmur, når man vil sige noget om en stor og epokegørende politisk ændring. Sådan forudser jeg, at Internettet vil vælte adskillige berlinmure i det kommende årti. Internettet betyder kommunikation på tværs af landegrænser, kulturelle grænser, religiøse grænser. Som et eksempel kan jeg nævne, at kvinderne i de lande, hvor kvinder ikke må deltage åbent i det offentlige liv uden for hjemmet, også går på nettet, og kommunikation betyder mere viden og indsigt, og det betyder igen mindre mulighed for en magt baseret på løgne og fortællelser.

Men Internettet kræver energi, og det er derfor, jeg tager emnet op i dag. Bæredygtig energi er allerede et vigtigt element i det danske bistandsarbejde. Ved at behovet for kommunikation gennem radio, tv og som nævnt Internettet også tænkes ind, kan dette blive drivkraften i landenes egne strategier og politikker for at få skabt lokalt forankrede energiforsyninger på et

bæredygtigt grundlag. Netop det lokalt forankrede er væsentligt i lande uden et vidt forgrenet netsystem og en veludbygget infrastruktur. I Danmark er der udviklet mange forskellige teknologier til produktion af vedvarende energi, og disse er netop meget velegnede til energiforsyning i ulandene.

Jeg har nævnt, at behovet for kommunikation kan være drivkraften, fordi jeg også tror på, at oplysning, viden og indsigt er vigtige forudsætninger for, at mennesker får mod og styrke til at ville ændre på egne livsvilkår og dermed bedre kunne udnytte den bistand, som ydes af industrilandene. Sikring af en tilstrækkelig energiforsyning til Jordens befolkning er et godt middel til bekæmpelse af den globale sult og fattigdom, og jeg hilser med glæde, at Danmark er så aktiv i FN's Kommission for Bæredygtig Udvikling.

I Det Radikale Venstre vil vi meget aktivt følge erfaringerne fra det regionale energisamarbejde i Østersøregionen. Det er spændende at skulle se Østersøområdet som testing ground for Kyotomekanismerne. Det vil i sig selv gøre energisamarbejdet mere forpligtende, samtidig med at det gennem konkrete projekter vil give nogle særdeles nyttige erfaringer til brug i både EU og FN. Det er en flot måde at vise den internationale forpligtelse på netop ved at gå foran med løsninger og handlemuligheder for at nå de vedtagne mål. Man kunne godt ønske sig, at andre regioner i verden ville tage tilsvarende initiativer beregnet på disse regioners særlige anliggender.

Omstillingerne i de baltiske lande er vanskelige, og det er forståeligt, at det volder store problemer. Især gælder dette ved opbygningen af energiproduktionen i Litauen, der både skal kunne erstatte produktionen fra kernekraftværket i Ignalina og dække et øget energibehov til at dække den økonomiske vækst, men jeg er helt overbevist om, at den folkelige vilje til at løse problemerne er til stede. Man skal faktisk ikke glemme, at det var store miljøproblemer, der satte skub i kræfterne for løsrivelse fra det daværende Sovjetunionen.

Jeg forestiller mig desuden, at erfaringerne fra Litauen, Estland og Letland vil kunne overføres til Ukraine, f.eks. sådan, at EU kan yde hjælp til omstillingen af energiproduktionen fra Tjernoby, men de politiske forhold dér ser jo i øjeblikket desværre ikke så lyse ud.

I den danske energipolitik vil vi i Det Radikale Venstre aktivt arbejde med på en opdate-

ring af »Energi 21«. Det er uhyre vigtigt, at målet nås, og at der træffes beslutninger om det fortsatte arbejde.

Som der står her i redegørelsen, er det overordnede mål at få knækket kurven for transportens CO₂-udledning. Det er her og nu godt klarlagt sammenholdt med den store stigning i trafikken, men på længere sigt er det bestemt ikke godt nok. Bilen er og bliver en genial opfindelse til fleksibel transport af mennesker og varer, men den har altså også skaffet os store problemer med trafikken og med miljøet.

Uanset hvordan politikere og miljøaktivister i årevis har advaret om de stigende miljøproblemer med luftforurening og om problemerne med øget trafikintensitet i de større byer, så opleves det ikke som et fælles folkeligt problem, som der skal findes en løsning på. Ønskerne om mobilitet, komfort og fleksibilitet vægtes højere.

Bedre kollektiv transport er en del af løsningen, men kun en del af løsningen. Der skal også andre virkemidler til. Elbiler til bykørsel, f.eks. til offentlige arbejdspladser som hjemmehjælp eller til private firmaers budkørsel, kan bidrage, især hvis det nedsætter antallet af pendlere i egen bil. Udvikling af bilmotorer, der bedre udnytter benzinen og olien, inden den ryger ud i luften, skal der også til.

Jeg vil tillade mig at fundere over det forhold, at hvis vi havde en bilproduktion i Danmark, havde vi et bedre kort på hånden til at stille krav om mere miljøvenlige biler. Men EU-aftalen med bilproducenterne sammenholdt med energimærkningen af nye biler og vedtagelsen af den grønne ejerafgift er skridt i den rigtige retning.

Men flere virkemidler og handlemuligheder skal der findes, og uanset hvor svært det ser ud, så er det en af de helt store udfordringer, vi politisk har at arbejde med, og som skal lykkes. Men jeg må sige, at succesen i høj grad afhænger af, om det kan lykkes at indgå et partnerskab med det danske folk, som gerne opfører sig miljøbevidst, blot der er handlemuligheder til stede.

Til slut vil jeg nævne, at vi i Det Radikale Venstre er meget glade for, at det er lykkedes, at så mange af Folketingets partier har indgået forlig om store reformer på energiområdet. Det borger for stabilitet for aktørerne på området.

Ydermere er vi i Det Radikale Venstre tilfredse med indholdet af de indgåede forlig, både elreformen fra sidste forår og de tre store lovforslag om fastlæggelsen af rammerne og princip-

perne for gennemførelsen af EU's gasdirektiv og rammerne for den fremtidige udvikling på varmeforsyningsområdet, og endelig, at energibesparelser stadig er vægtet højt i energipolitikken.

Det Radikale Venstre kan støtte det forslag til vedtagelse, som vi selv er medforlagsstillere til.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Jeg lyttede meget til, hvad fru Dorit Myltoft sagde om byer og trafik. Jeg vil godt have bekræftet, at jeg forstod det helt rigtigt, nemlig at fru Dorit Myltoft siger, at regeringens fremlagte virkemiddelkatalog er utilstrækkeligt, og at der skal flere boller på suppen, lige præcis så mange boller på suppen, at man sikrer sig, at varetransporten i byerne som minimum bliver på en miljøvenlig måde, f.eks. med elbiler.

Og i givet fald vil jeg spørge: Hvad er det for virkemidler, som Det Radikale Venstre vil pege på for at opnå de af fru Dorit Myltoft opstillede mål?

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg hørte det også sådan, at der var nogle positive meldinger fra Det Radikale Venstre på transportområdet og en erkendelse af, at man ikke kan lade stå til, samt at der også var angivelser af forskellige virkemidler.

Men jeg kunne godt tænke mig at få det yderligere præciseret, f.eks. med hensyn til roadpricing og andre virkemidler: Hvad er man parat til at tage fat på sådan inden for den nærmeste fremtid, så det ikke behøver at vente til 2001? Er der ikke nogle af de forslag, der er i allerede eksisterende virkemiddelkataloger, man kunne foreslå?

Fru Dorit Myltoft nævner »Energi 21«, og at der skal ske en revision. Er Det Radikale Venstre indstillet på, at solcellerne dér skal have en meget stærkere placering, sådan at vi får fastsat nogle målsætninger for anvendelse af solceller i Danmark? Det er der jo stor folkelig interesse for, og der er jo også stor interesse fra industriens side.

(Kort bemærkning).

Dorit Myltoft (RV):

Som jeg nævnte i ordførertalen, er transportproblemet et af de store politiske problemer, vi

har at arbejde med, og fra regeringens side er der lige netop kommet det her virkemiddelkatalog, men det i sig selv er ikke nok. Det skal følges op af nogle handlemuligheder, og det er her, Det Radikale Venstre vil være meget aktiv med at omstille dem. Derfor kan jeg ikke konkret sige, hvad det så er, vi vil gå ind for.

Solceller mener jeg selvfølgelig hører med også i en opdatering af »Energi 21«, men vi kommer også til at tale om det med energibesparelserne senere i dag.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Trafikområdet kan jo ordnes på to måder: Enten ved at begrænse og sætte grænser for bilismen eller ved at gå efter de bedste teknologier. Er fru Dorit Myltoft ikke bekymret over den form for skattepolitik, vi har på området, og den manglende vilje til at differentiere den beskatning tilstrækkeligt, så den i høj grad sikrer, at vi får de bedste teknologier ind på området? Er fru Dorit Myltoft ikke bekymret for, at vi i fremtiden med en række nye teknologier på bilområdet får nogle store vanskeligheder, hvis ikke vi er mere fleksible på skatteområdet?

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Jeg skal takke for Det Radikale Venstres ædruelighed i denne her sag, nemlig den klare konstatering, at regeringens virkemiddelkatalog på trafikområdet er klart utilstrækkeligt, og at man vil arbejde for nogle flere virkemidler.

Sløret kan så ikke løftes for disse virkemidler i dag, men vi andre vil altid når som helst og hvor som helst forsyne Det Radikale Venstre med de tilstrækkelige virkemidler, og vi synes da, det er interessant at deltage i en sådan dialog med Det Radikale Venstre.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg vil også gerne takke for svaret med hensyn til, at man vil gøre en meget aktiv indsats for at komme i gang med virkemidler på transportområdet. Jeg håber, at Det Radikale Venstre vil gøre indtryk på det andet regeringsparti i den forbindelse.

I øvrigt vil jeg gerne sige tak for tilkendegivelsen vedrørende solcellerne, som skal indgå i »Energi 21«-opdateringen.

(Kort bemærkning).

Dorit Myltoft (RV):

Jeg vil sige til hr. Ebbe Kalnæs, at skatten på miljøvenlige biler jo allerede er i spil og er en del af regeringens politik.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Søren Kolstrup som ordfører.

Søren Kolstrup (EL):

Den redegørelse, vi har foran os i dag på energiområdet, bærer præg af to strømninger. Den ene strømning er forankret i den hidtidige udvikling, de nationale initiativer. Det er jo sådan, at en stor del af energipolitikken i det her land er blevet formuleret af venstrefløjen i samarbejde med Socialdemokratiet.

Hvis vi ser det over de store stræk fra 1970'erne og frem til i dag, altså hele diskussionen om kulstof, CO₂-pakken fra 1995, støtteordningerne osv., er det vores politiske opsummering og vurdering, at det har bevægelserne og de nuværende regeringsbærende partier, ikke mindst i samarbejde med venstrefløjen, fundet ud af sammen.

En stor del af denne politik krydser så i dag klinger med en anden linje, nemlig markedsførelsen. Man kan sige, at det, som den socialdemokratiske ordfører, hr. Martin Glerup, sagde på et vist tidspunkt, nemlig tænk globalt, handel lokalt, jo netop er opsummeringen af alt det, som vi er nogle der har været fælles om fra 1970'erne og fremefter.

Den linje krydser så klinger med den nye linje, nemlig markedsførelsen, den markedsorienterede linje, og det er den, der beskrives med en lang række sådan lyrisk prægede ord, hvor det hedder forandring, nytænkning, modernisering, og inden for den linje kan man sige at meget står for skud.

Det karakteristiske for situationen, som den er lige nu, også i forhold til redegørelsen, er, at de grønne figenblade, som skulle redde markedsførelsen set fra et miljømæssigt synspunkt, tilsyneladende blafrer i vinden, i hvert fald er CO₂-kvoteordningen ikke konfirmeret af Kommissionen endnu. Så er der de grønne afgifter, og i hvilken forstand de kan bruges, kan diskuteres. VE-beviserne er endnu ikke faldet på plads, og med hensyn til støtteordningerne er det jo spændende, hvordan det går. Så det er unægtelig en nybrudstid, vi står i. Det kan også formuleres på en ganske anden måde: at Venstres ordfører, som sidder her i dag, og som nu

er kommet med endnu nogle nye initiativer, vinder stigende indflydelse i dansk miljø- og energipolitik.

Hvis man så ser på, hvor Enhedslisten står i det her spil, ja, så er det mest positive, som jeg kan sige om det, der er sket i dag, at fru Anni Svanholt har haft mod på at fremsætte sit eget forslag til vedtagelse, for det, der er behov for, er selvfølgelig et opbrud i det, man kan kalde de forenede partiers energi- og miljøpolitik. Jeg hilser det velkomment, at fru Anni Svanholt har mod på at fremsætte sit eget forslag til vedtagelse. Samarbejdet med Venstre er åbenbart blevet en tak for meget, eller hvordan det nu skal tolkes. En lille anerkendelse fra Enhedslisten til SF for dette initiativ. Det er jo lige før, jeg kunne fristes til at stemme for SF's forslag, hvis vi kunne få slettet et par af de første linjer.

Tilbage er så spørgsmålet om, hvad Enhedslisten vil bruge et samarbejde med regeringen til, et samarbejde, som nok ikke ligger lige henne om hjørnet, bortset fra nogle mindre områder. Vi vil først og fremmest sikre en kombination af energibesparelser og en plan for vedvarende energi med el og brint som energibærere, hvor man reducerer den utrolig voldsomme ambition, man har i forhold til biomasse, og som vi mener er grundlæggende uforenelig med ønsket om at få en økologisk omstilling i landbruget. Det indebærer jo også, at vi stærkt ønsker at opprioritere indsatsen omkring energibesparelser, solvarme og især solceller, bygningsintegrerede solceller, bølgeenergi, geotermisk energi, altså udnyttelse af undergrundens varme vand med mere.

Hvis jeg skal pege på en ting, som vi vil være parate til at medvirke til når som helst og hvor som helst, hvis der kan skaffes et flertal for det – vi vil i hvert fald presse på så meget som muligt – så er det at opprioritere solvarme og især solceller, altså direkte energiproduktion, men det er smadderdyrt. Det er smadderdyrt, og det indebærer en satsning, altså lige det direkte modsatte af, hvad fru aase d. madsen sætter på, men der er alt at vinde, og i det omfang regeringen har mod på noget sådant, er vi altid villige til at være med.

Hvis jeg til sidst skal nævne et hovedproblem, som bekymrer os, så er det modsætningen mellem den tiltagende markedstænkning og demokratiet. Formelt set kan man sige, at man har prøvet at redde noget af demokratiet, men vi kommer ikke uden om, at VE-visionen, visionen om den vedvarende energi, jo indebæ-

rer en eller anden form for fysisk nærhed – jeg tror, det var Det Radikale Venstres ordfører, der også var inde på det felt om borgernes involvering – men i det øjeblik markedstænkningen og fusionsdannelser inden for produktionsapparatet tager til, så bliver det unægtelig sværere og sværere. Vi tror, at det lokale, regionale kraftvarmeværk, der ligesom skulle bære fremtidens vision, bliver udsat for svære prøvelser i den kommende tid.

Enhedslisten vil give sit bidrag til, at vi på det politiske plan får et opbrud i energipolitikken. Vi anser det for en ulykke, en dyb tragedie, at vi, der har været sammen om energipolitikken – jeg tænker på Det Radikale Venstre, jeg tænker på SF, og jeg sender af og til en stille tanke til Kristeligt Folkeparti – at vi, der er mest enige, ikke nu kan sætte os sammen og blive enige; det er dybt tragisk. At disse partier ønsker at blive klistret sammen med Venstres dybt reaktionære energipolitik, er trist for dansk energipolitik.

Vi håber at få et opbrud og jo før, jo bedre. Og igen: Er fru Anni Svanholts lille voven et øje et udtryk for et nybrud, eller skal vi opleve endnu mere klisterspandspolitik? Det er dér, vi står i dag.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Der er ingen tvivl om, at på en række områder har folk placeret politisk på venstrefløjen været med til at trække en udvikling i gang omkring alternativ energi. Det skal vi medgive venstrefløjen.

Det, jeg synes er ærgerligt, er, når hr. Søren Kolstrup bliver bange for sin egen skygge. Når vi forlader kratluskeriet, hvor det er noget hyggeligt, som er helt i orden, og begynder at sætte det her ind i en større sammenhæng i et marked, begynder at lave noget, der batter, noget, der fortrænger noget CO₂, hvorfør ender hr. Søren Kolstrup og Enhedslisten så altid i en situation, hvor ideologien er vigtigere end resultatet og miljøet?

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg kan sådan set godt forstå, at hr. Søren Kolstrup føler sig noget udenfor, men jeg mener, at Enhedslisten har haft en række muligheder for at være med og har fået invitationer.

Men når Enhedslisten har det på den måde, at bare der står noget om EU og bare det handler om, at Danmark skal gennemføre EU-lovgivning, så står man på forhånd fuldstændig af, så er der altså et problem, for det er ærligt talt umuligt at nå Enhedslisten, når man står dér.

Jeg mener, at Enhedslisten burde se at komme ud over den forskrækkelse og erkende, at det der væsen nu engang er der og det også laver nogle direktiver, og at det er væsentligt at få indflydelse på, hvordan det skal være i Danmark. Det har vi i SF lagt vægt på, og vi har opnået gode resultater i elreformen og også i den seneste aftale. Havde Enhedslisten ikke været totalt afvisende, men havde været med, ja, så kunne det jo også godt være, at der var visse dele, som så anderledes ud.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Jeg skal lige rette en misforståelse over for fru Anni Svanholt: Fru Anni Svanholt har den opfattelse, at hvis Enhedslisten ser to bogstaver, hvoraf det første er et »E«, og det andet er et »U«, så går vi i sort, men det er en forkert opfattelse, absolut en forkert opfattelse.

Man kunne godt tænke sig, at vi havde sådan en automatpilot, at når vi så to sådanne bogstaver, så slog vi storhjernen fra, men det er ingenlunde tilfældet. Men vi er meget nøgterne og siger: Jamen er det noget, hvor vi bidrager direkte til at skyde os selv i foden, så deltager vi ikke i en sådan massakrerer. Vi laver ikke marvudtræk på vores egen politik, og det gør man jo, hvis man bevæger sig ind i markedstankegange og oven i købet – og det er jo interessant – med en sådan energi, at man nærmest tager førertrøjen på EU-plan. Er det ikke også et problem for fru Anni Svanholt?

Hr. Ebbe Kalnæs kan jeg bare oplyse om, at vi absolut ikke ønsker at være på sidelinjen. Hver eneste gang der er nogen, der vil bidrage med en ny teknologi – det være geotermisk energi eller brint, eller hvad ved jeg – altså nogle konkrete fremskridt, der ikke bare er kratluskeri, men kratluskeriet ført op på nationalt plan, så vil vi meget gerne være med til det. Men det er klart, at dér, hvor vi politisk skilles, er jo i spørgsmålet, om man før eller siden vil lade det hele ende op med Preussen Elektra – ikke? Det er vurderingen af markedet og VE, for det er klart, at der er en politisk skillelinje.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Selv om hr. Søren Kolstrup siger, at Enhedslisten slet ikke går i sort og i hvert fald ikke slår storhjernen fra, så må jeg bare sige, at selv om det er ejendommeligt nok, så opleves det altså sådan. Det er umuligt at komme i dialog om det konkrete, om substansen, og det virker, som om Enhedslisten fortsat benægter, at Danmark skal gennemføre EU-lovgivning.

Vi har altså ment i SF, at det var utrolig vigtigt – og vi kan også føre bevis for det – at tæmme markedet i den forbindelse og få en grøn omstilling med CO₂-kvoter og faste mål for vedvarende energi og energibesparelser osv., altså en grøn omstilling, som også Enhedslisten burde kunne stå bag, men man har bare sat sig derud, hvor man ikke vil være med.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Så vil jeg prøve en gang til at sætte det lidt i relief. Det, der bekymrer mig, er det, jeg kalder kratluskeriet eller for den sags skyld økologisk kratluskeri, som er meget hyggeligt, og som kan godt sætte sig nogle mål i at undersøge nogle ting osv., men vi lever i en verden, hvor måske 4 milliarder mennesker har adgang til en stikkontakt, og vi lever i en verden, hvor yderligere 4 milliarder gerne skulle have det inden for en overskuelig tid.

Vi lever i en verden, hvor global velfærd er et spørgsmål om, at der bliver nok, og at vi får tingene til at fungere. Hvis vi kan koble det med et marked og samtidig få markedet til at trække en miljøpolitisk rigtig udvikling, hvor vi altså sætter de energiformer, som vi har i dag, ind i en politisk beslutning, så de bliver dyrere, så nyt bliver rentabelt, og så vi når målene, så mener jeg, at det har et perspektiv.

Det andet mener jeg i og for sig er en gåen i sort ud over alle breder og ikke at ville leve i den verden, vi lever i. Vi lever i et markedsbaseret samfund, og hr. Søren Kolstrup kan have mange ønsker, men skulle vi nu ikke ordne verden, inden vi får lavet den om til en ikkemærkedesverden? Det tror jeg vil være nemmere.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

For at komme i kontakt med hr. Ebbe Kalnæs og gøre mig forståelig, skal jeg bruge det smukke Ærø-eksempel.

Når hr. Ebbe Kalnæs er stolt over sin hjemø, Ærø, og dens vindeksempel, så vil vi gerne være med til ikke blot på Ærø, men mange andre steder, at bidrage til nye frontløbere. Det kan f.eks. være på solområdet og ikke bare inden for solvarme, men først og fremmest inden for bygningsintegrerede solceller, og på en sådan måde, at alle disse smukke eksempler kan blive ført op på nationalt plan og gerne på internationalt plan.

Men det springende punkt er jo, om man mener det alvorligt med den der betragtning, som hr. Martin Glerup kom med om, at man skal tænke globalt og handle lokalt, og om man virkelig skal maksimere den betragtning. Det er jo i virkeligheden dér, vandene skiller.

Til fru Anni Svanholt: Jeg tror, at jeg kan illustrere med et lovforslag, som vi skal behandle senere i dag, nemlig om energibesparelser, hvor vigtigt det er, at det var det gamle miljøpolitiske flertal, der havde stået sammen om det. Det er jeg meget enig med fru Anni Svanholt i.

Tænk, hvis det var os, der havde været enige, så var der kommet mange, mange flere boller på suppen, men det ville jo forudsætte, at det er fru Anni Svanholt, der bryder ud. Og det forslag kan vi jo sagtens – det går jeg da også ud fra at fru Anne Svanholt er enig i – vedtage uden at skulle klistre os op ad EU-partier. Er det ikke fru Anni Svanholts opfattelse?

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Jeg og vi vil meget gerne være med til at understøtte frontløberne og se, hvad der er af muligheder, og ikke på forhånd lukke øjnene for noget, der måske ser umuligt ud. Men når så frontløberne har løbet stærkt nok, og når tingene virker, så er det så ærgerligt, at hr. Søren Kolstrup springer fra og ikke vil bruge det i den skala og den målestok, der reelt løser nogle af de problemer, vi taler om i dag.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Vi er bestemt enige om, at energibesparelser er fantastisk vigtige, og vi er meget, meget glade for, at det i elreformaften lykkedes SF at få andre partier overbevist om, at det var vigtigt, at energibesparelserne blev en meget, meget central del af CO₂-besparelspolitikken m.m.

Jeg ser naturligvis frem til, at hr. Søren Kolstrup vil støtte det forslag, der ligger, og vi har da i øvrigt masser af muligheder for at gøre

det bedre. Der er rammer i forslaget her, som man skal fylde op senere, hvor Enhedslisten jo kan være med til at trække i den rigtige retning.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Jeg kan sandelig love fru Anni Svanholt, at Enhedslisten gerne vil bidrage til at forbedre forslaget om energibesparelser.

Så skal jeg i øvrigt på Enhedslistens vegne bidrage med et forslag til vedtagelse, der lyder som følger:

Forslag til vedtagelse

- »Idet Folketinget konstaterer,
- at store dele af de miljømæssige aspekter i energireformtalerne ikke kan gennemføres endnu på grund af manglende EU-godkendelser,
  - at der ikke er noget som helst overblik over, hvorledes andre EU-lande agter at implementere EU's energidirektiver,
- opfordrer Folketinget regeringen til at udsætte færdigbehandling af en samlet energilovpakke, indtil de opstillede energipolitiske målsætninger kan indfris.«
- (Forslag til vedtagelse nr. V 77).

Anden næstformand (Henning Grove):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se foran). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Jann Sjursen (KRF):

Indledningsvis vil jeg gerne takke miljø- og energiministeren for den energipolitiske redegørelse 2000. Kristeligt Folkeparti kan langt hen ad vejen tilslutte sig de mål og midler, der angives i redegørelsen. Det gælder naturligvis ikke mindst de afsnit i redegørelsen, der vedrører de energireformer, som vi selv har lod og del i.

Forsyningssikkerhed, økonomi og energieffektivitet har været bærende elementer i de sidste årtiers danske energipolitik, og det vil de fortsat være, men en afgørende faktor i de kommende år må og skal være hensynet til en bæredygtig udvikling.

Kristeligt Folkeparti står fast på de forpligtelser, som Danmark har påtaget sig internationalt på bl.a. CO₂-området, på målsætningen om en 20 pct.s reduktion i år 2005 af vores CO₂-udslip

sammenlignet med niveauet i 1988 og på de mål, der opnås enighed om i Kyoto. Jeg er glad for, at flere ordførere nævnte – jeg tror også ministeren nævnte det, og han har også gjort det tidligere – at de Kyotomekanismer, som diskuteres, skal ses som supplement til vores egen indsats på området.

Vi er fra Kristeligt Folkepartis side ikke maochister i den forstand, at vi mener, at vi skal overopfylde alle internationale målsætninger og også helst gøre det før alle andre. Men vi har den opfattelse, at hvis vi ikke fra dansk side – vi, der har både de økonomiske og de tekniske muligheder – lever op til de målsætninger, vi har påtaget os, hvem skulle så egentlig gøre det? Hvem skulle vi kunne forvente ville gøre det, hvis ikke netop Danmark gik i front frem for så mange andre?

Vi har ført en fremsynet energipolitik gennem de seneste år. Vi har også haft og har en fremsynet energisektor, som også selv på mange måder har formået at gå foran. Der er dog et område, der halter, når det gælder opfølgelsen af klimamålsætningerne, og det er naturligvis transportområdet. Det har ministeren jo også selv været inde på i sin redegørelse og også i den tale, han holdt her i dag.

Her er der måske det, man må kalde en sort plet i regeringens politik. Vi mener, at man kunne være langt mere ambitiøs, end regeringen har vist sig på området. Man kunne i hvert fald begynde med en omlægning af afgifterne inden for transportmiddelsektoren, så man sikrede en mere miljøvenlig transportsektor end den, vi har i dag. Meget kunne gøres dér og i virkeligheden uden de store omkostninger og også uden de store anstrengelser.

Vi mener heller ikke, at den udvikling, som bærer i retning af at etablere en fast forbindelse over Femer Bælt, er med til at sikre, at Danmark kan opfylde de miljømålsætninger, vi har på transportområdet. Tværtimod trækker det i den forkerte retning. Så på det område mener vi at regeringens ambitionsniveau er for lavt.

Ser vi på den danske indsats i et internationalt perspektiv – og det er jo det ministeren vier megen opmærksomhed i sin redegørelse, og det er forståeligt nok – så vil jeg også godt påpege, at den bistandsindsats, Danmark er med til at gøre i Central- og Østeuropa, er utrolig vigtig. Problemerne her er langt større end dem, vi finder herhjemme i forhold til at opfylde diverse miljømålsætninger, og i modsætning til det, vi oplever her i Danmark, er problemet dér både

økonomien og teknologien, og derfor er der brug for hjælp.

Redegørelsens omtale af Ignalinapakken er vigtig i den sammenhæng, også som illustration af, at Danmark kan være med til at gøre en forskel, når det gælder en indsats i forhold til de Central- og Østeuropæiske lande.

Og jeg er for så vidt enig, når hr. Peter Hansen-Nord, Venstres ordfører, som jeg tidligere i debatten var lidt efter, siger, at der er langt større problemer med de usikre kernekraftværker i de lande, end vi oplever med Barsebäck, som nu er besluttet lukket, og at der i virkeligheden set i forhold til dette værk, som ligger i Københavns umiddelbare nærhed, er meget mere at gøre derovre. Vi glæder os i Kristeligt Folkeparti over, at det bliver lukket, det skal der ikke herske tvivl om, men jeg er enig i, at hvis man ser på det proportionsmæssige, så er problemerne med de usikre kernekraftværker i Central- og Østeuropa af langt større dimensioner, end når det gælder Barsebäckværket.

Internationalt set er det vigtigt også at erkende – det har jo også været forudsætningen for de energireformer, som Kristeligt Folkeparti har taget del i i de sidste par år – at EU spiller en stadig større rolle. Det gælder ikke kun på el- og gasområdet, når vi taler om liberalisering; det gælder f.eks. også på det område, som vi tillægger stor betydning, nemlig normområdet.

Jeg sagde måske tidligere, at EU her spiller en stor rolle, og det gør det måske netop ikke, som jeg ser det i øjeblikket, men EU kunne have en stor betydning, hvis vi bl.a. fra dansk side var med til at sikre nye initiativer og ny fremdrift netop på det område, hvor vi tidligere har påvirket EU i en positiv retning. Jeg synes, når det gælder de instrumenter, der ligger lige på den flade hånd for os i EU-sammenhæng, at vi dér i højere grad skulle bruge EU til at være en miljøets provokatør, også når det gælder om at reducere energiforbruget i EU ved hjælp af et instrument som normer.

Danmark er i international sammenhæng et udstillingsvindue, når det gælder energi- og miljøteknologi, og også når det gælder energi- og miljøpolitik, også selv om vi ikke er de bedste på alle områder. Jeg synes, det er vigtigt, at nogle af de elementer, der indgår i de energireformer, som en række partier har besluttet sig for her inden for de sidste par år, også peger i denne foregangsretning.

Må jeg bare pege på elreformen og det element i elreformen, der hedder CO₂-kvoter, som nu behandles i Europa-Kommissionen. Det synes jeg er et meget godt eksempel på, at dansk energipolitik er fremsynet, hvor vi nu med hensyn til den behandling, forslaget får i Kommissionen, også må sige, at det ikke kun skyldes, at der kan være problemer på området, men at vi også lige præcis har været foregangsland, og derfor er der noget nyt for Kommissionen at tage stilling til. Behandlingen af det danske forslag på det område her vil danne præcedens for behandlingen af tilsvarende forslag fra andre medlemslande. Det synes vi er noget af det, der er perspektiver i med hensyn til elreformen, og som altså peger længere end blot til det, der sker her i Danmark.

Vi er tilfredse med den gradvise liberalisering, der nu er lagt op til på både el- og gasområdet, og vi er da især tilfredse med, at det er lykkedes at få etableret brede politiske flertal omkring disse reformer. Og jeg vil i modsætning til hr. Søren Kolstrup fra Enhedslisten, der tidligere næsten fik det til at se ud, som om dansk energipolitik tidligere har baseret sig på et flertal, der så noget mere snævert ud end det, der er bag de brede energireformforlig her, sige, at dansk energipolitik gennem alle årene, for så vidt angår de grundlæggende ting, faktisk har været baseret på endog særdeles brede politiske flertal og altså fortsat gør det, og det mener jeg er en styrke.

Der er opnået en balance mellem på den ene side den frie konkurrence og markedskræfterne og så på den anden side hensynet til, at det ikke skal gå ud over miljøet og forbrugerne.

Vi ser frem til etableringen af VE-markedet i 2002. Det er afgørende, at det marked faktisk bliver en succes, som vi ser det fra Kristeligt Folkepartis side. Det er ikke nemt, også fordi vi her forsøger os på et nyt område, om jeg så må sige, og det er et problem, også for de aktører, som skal agere i et kommende VE-marked. Vi har allerede set, at vindkraftudbygningen, som vi vurderer det i hvert fald, lider under, at tingene ikke er på plads endnu. Det må vi desværre leve med, for vi må altså også tage os den tid, det tager at få etableret et solidt VE-marked.

Vi er tilfredse med, at vi med de energireformaftaler, der nu er indgået, også har fået givet biomassehandlingsplanen et skub fremad, også selv om der er blevet sat en ny måldato, der nu hedder 2005, for opfyldelsen af målene. Der har efter vores opfattelse måske været en

vis træghed i sektoren, men der har også, og det vil jeg godt understrege, været reelle problemer med hensyn til de nye teknologier, som skulle kunne anvendes, for at man får anvendt mere biomasse fremover, men målsætningen er blevet fastholdt, og det er vigtigt.

Med hensyn til energibesparelser lægger vi meget vægt på den del og også på det lovforslag, som er til behandling senere i dag. Lovforslaget har i hvert fald i sit udkast mødt megen kritik, og der kan netop i det forslag stadig væk fra vores side være ting, man kan rette det kritiske lys mod, men vi lægger vægt på den energibesparelseredegørelse, som miljø- og energiministeren nu bliver pålagt at komme med hvert år i september måned. Her har vi reelt et nyt håndtag til at sikre en målopfyldelse og sikre, at vi får valgt de rette midler for at kunne gennemføre den fornødne energibesparelserindsats.

Området vedrørende vedvarende energi har Kristeligt Folkepartis forkærlighed, og jeg vil ikke undlade at nævne, at vi jo i den her folketingssamling har fremsat et beslutningsforslag om solvare. Jeg håber meget, selv om man i den store sammenhæng kan sige, at det er en lille sag, at vi her kan nå et konkret resultat ud fra et synspunkt om, at det er utrolig vigtigt med mange bidrag for at sikre, at Danmark kan leve op til de målsætninger, vi har sat os.

Ministeren gør i sin redegørelse nogle bemærkninger om det faktum, at Danmark i 1999 var den største nettoenergieksportør nogen sinde, og det er bestemt glædeligt. Den glæde deler vi fra Kristeligt Folkepartis side på baggrund af tidligere tiders negative erfaringer med, at vi har været nettoimportør. Der er dygtige aktører i Nordsøen, og der er også et godt dansk selskab, som hedder DONG. Men uanset det glædelige resultat vil vi også lægge vægt på, at vi får en omstilling, så vi i stadig mindre grad bliver afhængige af de konventionelle energikilder fremover. Det sigte skal ikke glemmes, uanset at vi vil være afhængige af konventionelle energikilder mange år frem endnu.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Der er kun et enkelt område i hr. Jann Sjursens ordførerindlæg, som jeg lige vil stille et spørgsmål til. Det var bemærkningen om en bro over Femer Bælt.

Jeg ved ikke, om hr. Jann Sjursen er klar over, at vi på transportområdet lavede en reduktion

på ca. 2 pct. CO₂, da vi lavede Storebæltsbroen. Vi laver vel omkring 1½ pct. på Øresund. Vi når op i størrelsesordenen mellem 5 og 6 pct. reduktion i CO₂ på transportområdet, når vi tager Femer Bælt med, inkl. trafikspring.

Med den trafik, vi har, så er det altså en togtrafik med højhastighedstog, måske endda med to etager, ned igennem Europa. Når vi drejer til højre, tager vi til London, og når vi kører lige ud, tager vi til Paris. Hvis vi skal have nogle af de biler væk fra vejene, og hvis vi skal have nogle af de fly ned fra himlen, som er de store problemer på det her område, når det gælder udledning, er det så ikke vejen? Modstanden mod broen har i hvert fald ikke en miljømæssig baggrund.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Jeg har ikke tænkt mig at indlede en større debat om Femer Bælt-forbindelsen her i dag. Man kan sige, at der i Kristeligt Folkeparti er to overordnede synspunkter på broen eller forbindelsen, der gør, at vi er negativt stemt over for den:

Det er dels den trafikstruktur, som man overordnet lægger op til med broen. Man kan diskutere, hvor store miljømæssige konsekvenser i negativ retning den vil få. Det erkender jeg også med hensyn til de kalkuler, der er lagt frem, bl.a. også fra regeringens side.

Det andet synspunkt er så det økonomiske, hvad det vil koste i form af faste landanlæg osv. at bygge en sådan bro sammenholdt med, hvilken gevinst disse investeringer evt. kunne gøre andre steder i det danske samfund.

Så det er de bevæggrunde, der er i Kristeligt Folkeparti for ikke at ønske en fast forbindelse over Femer Bælt, og uanset hr. Ebbe Kalnæs' synspunkter har vi altså det synspunkt med i bagagen, at det påvirker en trafikstruktur i en retning, som vi ikke finder er gunstig for miljøet.

Kim Behnke (FRI):

Miljø- og energiministeren indledte debatten med at erklære, at vi lever i en reformtid. Jeg er glad for, at ministeren ikke sagde, vi lever i en reformationstid, men rigtigt er det jo. Specielt for os, der har været med i dansk energipolitik i mange år, er det jo interessant at se, hvordan holdningerne i allerhøjeste grad har været og er i bevægelse.

Da jeg for en 8-10 år siden dristede mig til fra denne talerstol at foreslå, at elektricitet og gas skulle kunne handles på lige fod med andre produkter som sukker, mel, osv., blev jeg jo mødt med latter fra Folketingssalen, for intet var da mere fjernt og umuligt. Det kunne godt være, at man eksperimenterede med den slags ting i Margaret Thatchers ultrakonservative Privatiseringsstorbritannien, og at den endnu mere konservative Ronald Reagan havde gjort sig tanker i USA, men i Danmark, hvor vi havde det forbrugerejede elforsyningssystem og det forbruger-/statsejede gasforsyningssystem, var en sådan tanke fuldstændig uden hold i virkeligheden.

Men tiden går, og tanker modnes. Derfor er det fuldstændig rigtigt set af ministeren, at vi lever i en tid med store reformer inden for energisektoren. Og fordi de reformer bringes i retning af en større markedsstyring, har de også fået støtte fra Frihed 2000 langt hen ad vejen, og det vil også være tilfældet med en række af de forslag, som vi skal behandle senere i dag.

Der er dog ét område, hvor vi mener, at der er grund til stadig væk at fare frem med forsigtighed, og det er at hænge hele energipolitikken alt for meget op på spørgsmålet om CO₂-fortrængning. Når vi støtter, at man sparer på energien, og når vi støtter forskellige former for spredning af energiforsyningen, så er det altså ikke ud fra en CO₂-betragtning, så er det ud fra en ressourcebetragtning, fordi vi har den opfattelse, at vi har pligt til at efterlade en klode med samme energimuligheder som dem, vi selv har haft, og måske endda flere, og det kræver, at der er mådehold med ressourcerne, og at de ikke bliver ødslet bort.

Det gøres tit til en diskussion, om vi skal lade vores energipolitik styre af markedet eller af miljøet. Det er vores opfattelse, at de to ting hænger så stærkt sammen, at de er uadskillelige. Rent faktisk er markedet en forudsætning for et godt miljø, og et godt miljø er en forudsætning for, at markedet kan eksistere.

Vi må jo konstatere, at de steder på kloden, hvor der har været allerstørst forurening, og hvor der har været allerstørst fråds med ressourcerne, har været og er under totalitære regimer, hvorimod de steder, hvor markedet styrer energiforsyningen, er der mådehold med ressourcerne, og man sørger for, at de udnyttes optimalt, og dermed er der også en mindre miljøbelastning.

Det andet punkt, som er formålet med, at vi får reformeret vores energisektor, er jo at få priserne bragt ned. Al erfaring fortæller os, at konkurrence resulterer i lavere priser. Derfor er det vigtigt, at det danske energimarked bliver åbnet. Det kan jo så diskuteres, om åbningen går hurtigt nok, men dér hører vi til de pragmatiske, der har den opfattelse, at det ikke kan nytte noget, at vi ødelægger det forsyningssystem, vi har. Det kan ikke nytte noget, at vi ser bort fra den forhistorie, der er, og derfor må markedsåbningen i Danmark foregå under hensyn til den energihistorie, vi har bag os.

Vi er ikke et land som så mange andre, der er gået fra en statsstyret energisektor til et friere marked. Vi er på mange punkter i en helt anden situation, fordi vi er kendetegnet ved den forbrugerstyrede energisektor. Men der er brug for lavere priser; der er nemlig brug for, at dansk erhvervsliv kan opleve, at dets konkurrenceevne bliver forbedret.

Det er såmænd ikke længere siden end onsdag i sidste uge, umiddelbart før påske, at Dagbladet Børsen kunne offentliggøre den nye opgørelse, som viser, at hvor Danmark sidste gang lå som det ottendebedste land i verden med hensyn til konkurrenceevne, så er vi altså siden faldet til nu kun at have den tolvtebedste konkurrenceevne. Det betyder, at mange danske erhvervsvirksomheder oplever, at deres produkter bliver fortrængt, og dér er det en kendsgerning, at det er vigtigt, at energiforsyningen er stabil, men også, at den er til den rigtige pris. Og dér må vi sørge for, at den åbning af markedet, der finder sted i Danmark, foregår på en sådan måde, at vores erhvervsliv hurtigt får glæde af de lavere priser, og at de kan indgå særskilte og nye aftaler om leverancer.

Men energipolitikken skal naturligvis også ses i internationalt perspektiv. Det må være sådan, at de ting, der bliver besluttet, har en international ramme, sådan at det ikke kun er Danmark med vores beskedne 5 millioner mennesker, der går og tror, at vi kan redde hele verden.

Derfor mener vi, at initiativer som dem, der finder sted i Østersøen og i landene omkring Østersøen, er meget vigtige. Men det er lige så vigtigt, at vi sørger for, at de vækstområder, der er i øjeblikket, Kina, Fjernøsten, ulandene osv., ikke begår de samme teknologiske dumheder, som vi har gjort, ikke bevæger sig ind i de samme teknologiske blindgyder, som vi har gjort, men at man drager erfaringer af og udnytter de

gode teknologiske fremskridt, vi bl.a. har været med til at fremskaffe.

Så er der hele diskussionen om de grønne afgifter:

Det bekymrede mig, da fru Dorit Myltoft fra Det Radikale Venstre sprang op og ville have fat i den konservative ordfører, for hvis nu disse grønne afgifter ikke var der, hvor skulle pengene så komme fra?

Jeg er nødt til at minde om, at formålet med de grønne afgifter jo aldrig har været at skaffe penge i statskassen. Formålet har været, at de skulle være adfældsregulerende, og medmindre Det Radikale Venstre har ændret synspunkt, så må det stadig væk være sådan, at det i virkeligheden er et mål i sig selv at få et så lille provenu ind som muligt, for jo mindre provenuet er, jo mere miljøvenligt og miljørigtigt opfører befolkningen sig.

Vi må aldrig glemme, at det er det, der er formålet. Hvis først de grønne afgifter bliver et mål i sig selv og en del af en finanslov, der skal hænge sammen, så glemmer man miljøsigtet, og så kommer det til at være en særlig skat, der kommer til at belaste vores erhvervsliv.

Derfor støttede vi også, at man tog en del af tingene ud af finansloven og flyttede dem over i den markedsfinansierede del. Frem for at det er finansministeren, der skal bestemme det, så bliver det markedet, der afgør, hvilket provenu der er til rådighed. Og det betyder altså også, at i det omfang folk reducerer energiforbruget, så falder provenuet; sådan må det være.

Vi skal huske på, at der foran os vil komme en lang række nye teknologier, ikke mindst går forskningen inden for brændselsceller meget hurtigt i øjeblikket. Det glæder vi os over, og vi håber også på, at vi kan opleve ketchupeffekten på solceller, sådan at der kan komme forskningsresultater, der betyder, at solceller kan få en langt større udbredelse, end vi kender til i dag. Vi ved godt, at den geografiske placering, Danmark har, gør, at vi aldrig bliver storleverandør af strøm fra solceller, men lidt har jo også ret.

Så er der spørgsmålet om den vedvarende energi:

Vores opfattelse er, at vi med CO₂-fortrængningen, som den lineal, vi måler med, faktisk har fået et nyttigt redskab. For i stedet for at udviklingen, forskningen, støtten til vedvarende energi går ud fra, hvad der er moderne, og hvad der er oppe i tiden, så har vi altså en mulighed for at støtte dér, hvor man fortrænger

mest CO₂, og det synes vi er en god måde at måle den på.

Regeringen er så tilbøjelig til ikke længere at tro på, at man kan opnå CO₂-fortrængning fra transportsektoren. Vores ønske i dag skal være, at de teknologiske fremskridt, der ligger umiddelbart foran os – hybridbiler, der kan køre op til 70 km på en liter brændstof, og som markedsføres så småt allerede i år 2003 – er teknologiske fremskridt, som løser i hvert fald forureningsdelen.

Men der er andre problemer, som skal løses for vores transportsektor, og lige så vel som man på et tidspunkt for 100 år siden i Danmark nedsatte en kommission, der skulle finde ud af, hvor man skulle gøre af alle de hestepærer, der ville komme, hvis antallet af hestevogne ville blive ved med at stige i København, så viste det sig jo også, at det problem løste sig selv. Og på tilsvarende vis vil hybridbiler, nye automatiske parkeringsanlæg osv. løse nogle af de problemer, vi kender i dag.

Derfor vil vi ikke være med til, at elprisen hele tiden bliver brugt som stedet, hvor alle problemer bliver parkeret. I dag er det sådan, at ser jeg på den elpris, jeg netop har fået på et prisblad fra mit forsyningselskab, så købes der altså et til 9,63 øre, men jeg betaler 1,28 kr. for den samme kilowatt. Så kan man sige: Nå, men en kvart øre her og en kvart øre dér betyder vel ikke så meget. Jo, det gør, for i den sidste ende er det med til at ødelægge muligheden for, at folk tror på, at et reduceret elforbrug også giver reducerede elregninger.

Vi synes, at markedet skal åbnes i endnu højere grad, end vi kender til i dag, vi synes, at de forskellige brancher skal have mulighed for at konkurrere i endnu højere grad, end vi kender til i dag, fordi den proces, der bliver sat i gang, er til fordel for den samlede samfundsøkonomi. Vi er ikke bange for at forvente, at vi ser energisupermarkeder i løbet af få år.

Vi har i dag besluttet os for at være medforslagsstillere på det forslag til vedtagelse, der er fremsat af flertallet af partier, og det gør vi for at markere, at også Frihed 2000 ønsker at fremme den teknologisk spændende markedsåbning, der sker i dansk energipolitik.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg skal sige tak til ordførerne for de mange gode indlæg, vi har hørt i dag, og også de mange, jeg havde nær sagt lidt uforudsete og i hvert

fald uforudsigelige synspunkter, der er blevet givet udtryk for undervejs i debatten.

Jeg tror, at hvis nogen var havnet i tilhøreren under denne her debat uden at kende forudsætningerne og uden at vide, at der var indgået et bredt forlig mellem de politiske partier, så havde det måske været lidt svært at høre det på dele af diskussionen.

Man kan roligt sige, at vi er nået til det samme resultat fra meget, meget forskellige destinationer. Altså vi har virkelig bevæget os fra nogle yderpunkter ind mod hinanden, og det er måske meget godt, at man en gang imellem trækker tingene klart frem, selv om jeg må indrømme, at hvis jeg havde de holdninger, hr. Hansen-Nord har givet udtryk for i dag, hvis jeg virkelig havde de holdninger, han har givet udtryk for om a-kraft og om klimaproblemer osv. – og der var mange andre, man kunne drage frem – så ville jeg nok betragte det som lidt af en personlig overvindelse at indgå aftaler med de nuværende regeringspartier og partierne i midten osv. i dansk politik.

Men det har hr. Hansen-Nord og hans parti gjort, og så skal jeg ikke skælde ud over, at han har nogle holdninger, der ligger langt fra den politik, vi er fælles om at gennemføre, selv om man må beundre den skrædder, der kan konstruere det par benklæder, der kan spænde så vidt, som hr. Hansen-Nord øjensynlig er i stand til at gøre med sine indlæg i dag.

Men jeg respekterer, at han har sine holdninger og sine synspunkter. Det er jo med til at give farve og bredde i vores energipolitik, at man kan være så uenig i udgangspunktet og alligevel have styrke til at nå et fælles resultat.

Må jeg sige til hr. Martin Glerup – jeg var selvfølgelig enig i alt, hvad han sagde – at jeg synes, at han og fru Anni Svanholt og hr. Ebbe Kalnæs og fru Dorit Myltoft og andre, som har peget på de økonomiske fordele ved den aktive danske energi- og miljøpolitik, har fuldstændig ret.

Det har ikke kostet konkurrenceevne, og det har ikke kostet arbejdspladser, at vi har ligget i front, når det drejer sig om miljø- og energipolitikken. Tværtimod har det givet arbejdspladser, det har givet teknologispring, det har givet afsætning, det har givet arbejdspladser. Vi har gjort det af miljømæssige grunde, og vi har gjort det for at forbedre forsyningssikkerheden i den danske energipolitik, men vi har haft som en sideeffekt en meget betydelig gevinst for dansk erhvervsliv og danske virksomheder.

Hr. Martin Glerup spurgte mig konkret om de gamle møller. Flere var inde på det samme. Hr. Martin Glerup nævnte, om ikke det var en god idé at lave en egentlig samlet kampagne, et samlet fremstød for at få skiftet de gamle ineffektive møller ud med færre og mere effektive møller.

Jeg er hundrede procent enig med ham. Det ligger også i vores fælles aftale. Vi skal have ryddet alle barriererne af vejen, og så skal vi lave en ordentlig og solid oplysningsindsats på det her område.

Hr. Hansen-Nord var inde på en række konkrete spørgsmål vedrørende vores aftaler og nævnte, at vi i fællesskab burde løse dem. Han fremdrog eksempelvis spørgsmålet om de centrale kraftvarmeværker og ikke mindst barmarksprojekterne. Jeg håber, at vi i de kommende dage finder en løsning.

Men jeg tror ikke, hr. Hansen-Nord skal gøre sig forestillinger om, at det er muligt at finde en løsning, uden at man tager alle værktøjer i brug. Så kan man altid diskutere doseringen af, hvor meget man vil bruge det enkelte instrument. Men vi bliver nødt til, tror jeg, som vi også var inde på i vores aftale, at tage alle instrumenter i anvendelse.

Hr. Hansen-Nord har imidlertid ret i, at man ikke må bruge PSO-begrebet som en slags skjult skattekilde i finansieringen. Man kan ikke bare, fordi en pris, om jeg så må sige, bliver pålagt alle, frit anvende den til ethvert tænkeligt formål. Det skal være en gennemtænkt prioritering og fra et økonomisk synspunkt naturligvis også så lavt et tal som muligt, vi skal arbejde med. Det er jeg helt enig med ham i.

Jeg vil ikke gå ind i alt dette med klima og atomkraft osv., som hr. Hansen-Nord gjorde sig klog på, bare sige, at jeg beundrer kollegaer med så stor indsigt som hr. Hansen-Nord, det gør jeg. Jeg beundrer dem, selv om jeg altså ikke er nået til det samme resultat. Tænk, at her kan der sidde tusindvis af forskere over hele verden og komme til et andet resultat, et helt andet resultat, og så er man selv i stand til at gennemskue det og nedgøre det og endda inden for den i Folketingets forretningsordens kort tilmålte taletid! Det synes jeg i sandhed er imponerende.

Fru Gitte Seeberg var inde på, at vi har indgået denne aftale, og inde på, at det vigtigste naturligvis er, hvordan vi udmønter aftalen, og det er jeg enig med hende i. Der knytter sig jo stor spænding til, hvad Det Konservative

Folkeparti gør, når det drejer sig om den fælles indsats for at hjælpe varmekunderne i de centrale kraftvarmeområder og i barmarksprojekterne, og dér venter vi jo stadig væk på en melding fra Det Konservative Folkeparti.

Jeg ved, at fru Seeberg har en saglig indstilling til det her problems løsning. Man skal nu imidlertid heller ikke se bort fra den politiske realitet ved, at hvis man ikke løser det og man blokerer for den fælles enighed, så påtager man sig et meget betydeligt ansvar for mennesker, der har fået en kæmpe varmeregning udskrevet. Og hvis det er det, fru Gitte Seeberg agter at sige til sin gruppe, synes jeg godt, at hun kan få Folketingets samlede opbakning til at gøre det – med eftertryk.

Fru Svanholt kom med en række meget venlige bemærkninger om klimastrategien. Dem kvitterer jeg for, og jeg kvitterer også for det gode samarbejde. Det ærgrer mig, at vi ikke er enige om vedtagelsen i dag. Der er intet i den vedtagelse, fru Svanholt lægger frem, som jeg i hvert fald personligt er uenig i, og det ærgrer mig, at vi har haft påske og ikke har kunnet forhandle os på plads. Men jeg glæder mig til gengæld over, at Socialistisk Folkeparti har været en fast del af vores aftalemønster.

Det har været, synes jeg, lidt fascinerende at prøve at lave aftaler, hvor vi får et friskt input fra Venstre og De Konservative og midterpartierne, regeringspartierne og Socialistisk Folkeparti, og vi har kunnet håndtere dette at lave en fælles linje.

Fru Anni Svanholt har som flere andre kritiseret transportafsnittet i vores samlede strategi. Jeg vil gerne betone, at Danmark ikke har gjort det ringere på transportområdet, end andre lande har. Det er altså en myte at tro, at vi har et større problem end andre lande. Vi har bare ikke været i stand til at leve op til vores mål, og det er der mange forklaringer på. Det, jeg imidlertid synes er vigtigt, er, at regeringen har sat sig et nyt mål, som er nok så ambitiøst, nemlig at knække kurven, når det drejer sig om drivhusgasudledningerne, altså først og fremmest CO₂-udledningerne fra transportsektoren.

Men jeg vil altså gerne – uanset uenigheden i dag – lægge op til et fortsat godt samarbejde med Socialistisk Folkeparti.

Fru Aase D. Madsen kan ikke lide vindmøller. Jeg tror, at uanset om man kan vise, at skyggeprisen for fjernelse af CO₂ ved hjælp af vindenergi nærmest er negativ, så vil fru Aase D. Madsen ikke bryde sig om dem; det tror jeg

ikke. Jeg tror, man retfærdigt kan sige, at hendes forhold til vindmøller er som Store Klaus' forhold til seminarieuddannede lærere. Jeg tror, man må erkende, at hun bryder sig ikke om dem. Og jeg tror, at uanset hvilke tal og hvilke svar jeg kommer med, kan jeg ikke på noget tidspunkt overbevise fru Aase D. Madsen om, at vedvarende energi, herunder især vindmøller, er en god idé, så det vil jeg helt undlade.

Det samarbejde, vi har haft ikke bare med Østrig, men med en række lande, har været om at sætte spørgsmålet om bæredygtig udvikling på FN-dagsordenen til det næste møde i Kommissionen for Bæredygtig Udvikling til næste år, altså CSD 9, og det er det arbejde, vi selvfølgelig fortsætter, og som fru Aase D. Madsen ved, så har vi jo samarbejde med alle lande, når det drejer sig om FN-spørgsmål.

Hr. Ebbe Kalnæs er meget optaget af, at vi er nogle gode miljømæssige købmænd, og jeg er sådan set enig med ham i, at det jo faktisk er en prisværdig tankegang i en verden, hvor der er for få ressourcer, at man skal bruge dem, så man får det bedst mulige resultat, men jeg tror ikke, han har ret, når han siger, at vi bruger pengene helt skævt.

Det eneste sted, hvor man kan sætte et spørgsmålstejn, er naturligvis ved spørgsmålet om f.eks. solenergi. Skal vi fortsætte, eller skal vi ikke fortsætte med solenergi? For dér er skyggeprisen meget høj, altså dér koster det virkelig mange penge at fjerne en ton CO₂.

Skal vi satse alene på de modne teknologier, som f.eks. findes på vindområdet? Skal vi opgive solen? Dér er det min opfattelse, at det godt kan være langsigtet fornuftigt købmændskab at satse på noget, der i dag er dyrt, men som måske kan vise sig at være meget fornuftigt og have globale perspektiver i et internationalt perspektiv, men jeg mener bestemt ikke, at vi har ruttet med pengene i den danske miljøpolitik og energipolitik, og hr. Kalnæs har jo også selv været en af de mest overbeviste tilhængere af den.

Fru Myltoft var inde på en karakteristik af den danske politik internationalt på energiområdet og sagde, at Danmark er et foregangsland, og det er jeg selvfølgelig glad for at fru Myltoft siger.

Vi er meget aktive på det internationale område. Vi bruger kolossalt mange ressourcer på det, og forudsætningen for, at vi har gennemslagskraft alle de steder, er naturligvis, at vi selv gør en indsats for at leve op til målsætning-

gerne. Vi gør noget i vores eget land, og jeg lover for, at et af de allerstærkeste argumenter, vi har, er, når vi taler om, hvor mange arbejdspladser vi har skabt i Danmark takket være en aktiv energi- og miljøpolitik, som jo internationalt er blevet anerkendt.

Fru Myltoft var inde på spørgsmålet, om vi kan bruge Internettet i højere grad i den aktive globale indsats. Jeg tror, hun har ret i, at der ved anvendelsen af den nye teknologi både på informationsområdet og på energiområdet er muligheder for at nå nogle resultater, som vi i dag næsten ikke kan have fantasi til at forestille os.

Jeg er faktisk enig med fru Svanholt, når hun siger, at det er en skam, at hr. Kolstrup har sat sig selv uden for samarbejdet på energiområdet, fordi han blokerer, hver gang han eller hans parti hører ord som EU eller bioforgasning osv. Og det er klart, at hvis man har fobier og får det lige som dem, der, når de går på fortovet, ikke tør træde på striberne mellem fliserne, så får man det svært, hvis man skal samarbejde med andre partier. Men jeg glæder mig jo over, at vi normalt har det sådan med hr. Kolstrup og hans parti, at vi kan lave et praktisk samarbejde, men på energiområdet har det været umuligt, og det er ærgerligt, for jeg er sikker på, at hr. Kolstrup har masser af gode idéer, som vi andre kan have glæde af.

Hr. Sjursen var inde på spørgsmålet om transporten som det, jeg tror han kaldte det sorte punkt i den danske energipolitik. Det vil jeg ikke sige. Jeg vil bare sige, at det er den største uløste udfordring, vi har på området her, og jeg synes, at det er at reducere problemets omfang at sige, at det er regeringen, der har svigtet.

Sandheden er, at her har vi at gøre med et område, hvor der findes 3-4 millioner aktører i det danske samfund, som har deres holdninger og deres viden, og som har en situation menneskeligt osv., hvor transporten er en integreret del af deres arbejdsliv, og hvor de altså ikke helt har de holdninger, som vi andre kunne ønske os eller i hvert fald jeg kunne ønske mig de havde. Derfor er det et folkeligt problem, og jeg tror ikke, vi får overbevist befolkningen, før den kan se, at der er gode tilgængelige alternativer til den form for privatbilisme, som i disse år er i vækst.

Derfor tror jeg, fru Svanholt har ret i, at det, vi skal forklare, det er om alternativerne. Det er, om jeg så må sige, den folkelige diskussion, i stedet for at reducere det til et spørgsmål om,

hvorvidt vi har en god eller en dårlig regering. Ja, det er også en interessant diskussion, men den løser jo ikke det her problem. Det var kun det, der var min bemærkning.

Hr. Behnke har jo en overraskende saglig indstilling til energipolitik, og jeg kan kvittere for næsten alt, hvad han har sagt, herunder også det synspunkt, at uanset om man er for eller imod klimaforandringsteorien, og uanset om man er for eller imod, at man skal gøre noget for at afbøde klimaforandringsteorien, så giver det i sig selv sund fornuft at udvise generationssolidaritet, og det er jo det, der ligger i bæredygtighedsbegrebet.

Så giver det fornuft at gøre dette for at sikre, at der er den samme tilgang til ressourcer, herunder på energiområdet, for de kommende generationer som den, vores generation har haft, og det synes jeg faktisk er en god måde at udtrykke det på. Hertil kan man også lægge, at det også giver økonomisk fornuft, og der er store gevinster med hensyn til luftforurening osv., man også må tage til sig.

Jeg er nu imidlertid overbevist om, at klimaforandlingsproblemet er et reelt problem, og at det, der gør det svært, er, at vi intet fortillfælde har for, at menneskeskabte aktiviteter har udøvet en direkte skadelig indflydelse på klimaet, for nu at bruge Klimapanelets sprog.

Men det, vi derimod ved fra forskningen, er, at klimaforandringer kan komme hurtigt, meget hurtigere, end man umiddelbart forestiller sig. Der kan ske dramatiske ændringer i klimaet bare på få årtier, og det er det, der gør det så farligt. Ja, vil nogle vel sige, hvis nu hr.

Hansen-Nord har ret og der ikke er et problem og det er stærkt overdrevet osv. osv., hvad er så egentlig skaden ved, at vi har sparet på energien? Vi har udviklet den vedvarende energi, vi har gjort en masse fornuftige ting, vi har nedbragt luftforureningen i almindelighed.

Men hvis hr. Hansen-Nord ikke har ret i sin kritik, hvis han har uret og klimahypotesen altså holder stik, så står vi jo med det problem om 100 år, at så er der måske sket uoprettelig skade. Det er derfor, tror jeg, at landene i verden er nået til den fælles konklusion, at verden ikke skal deltage i et eksperiment, i et forsøg, som kan føre direkte ud i en katastrofe. Og det er derfor, skiftende regeringer ikke bare i Danmark, men i alle de lande, vi normalt samarbejder med, er kommet til den samme konklusion, nemlig at der skal gøres en indsats, og det er det, vi arbejder på.

Jeg vil gerne til fru Svanholt sige, at jeg er enig med hende i, at de her ting skal være på plads, inden Rio plus 10, og det vil sige, at vi faktisk allerede i det kommende folketingsår burde tage hul på diskussionen om ratifikation i Danmark.

Må jeg slutte med at sige tak til alle ordførerne. Jeg synes, at vi har fået en masse gode indlæg, og jeg er ked af, hvis der er spørgsmål, jeg ikke har besvaret. Men det er jo egentlig vidunderligt, at vi har en så bred vifte af holdninger og vurderinger og saglig indsigt, som debatten i dag har afdækket, og at vi så alligevel er i stand til ud af hele dette brogede billede at drage nogle fælles konklusioner. Det vil jeg gerne kvittere for på regeringens vegne og sige tak for og sige, at vi glæder os til det fortsatte samarbejde.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg har nu følgende korte bemærkninger: Hr. Peter Hansen-Nord, hr. Ebbe Kalnæs, fru Anni Svanholt, fru Aase D. Madsen og hr. Søren Kolstrup.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Og jeg skal love, at det skal blive en kort bemærkning.

For det første vil jeg gerne kvittere for svaret fra ministeren. Jeg skal ikke starte klimadiskussionen med ministeren igen, men jeg skal bare konstatere, som jeg også gjorde i mit indlæg, at der er nogle politiske begreber, man må forholde sig til, uanset om man så måtte være enig i dem eller ej.

Derfor må min konklusion på dagens debat vedrørende den diskussion være, at der er politiske problemstillinger, der ikke nødvendigvis skal forstås. Der er til gengæld politiske problemstillinger, der skal læres, og så kan man jo så finde ud af, hvilken side man står på, om man skal forstå dem eller man skal lære dem.

(Kort bemærkning).

Ebbe Kalnæs (CD):

Kun lige til miljø- og energiministerens dvælen ved området sol, som det viste sig at være for dyrt at fortrænge med: Det kommer lidt an på, hvad det er for en sammenhæng, man bruger det i. Jeg tror, jeg tidligere har nævnt, at det er meget afgørende, om det er i en stor målestok,

om det er med en rimelig lagerfunktion, om det er i et rimeligt samspil med anden drift. Det kan f.eks. være varmegværker osv. Så får vi en helt anden fortrængningspris, hvor det jo med små anlæg i det åbne land – hvilket har været diskuteret – hvad enten det er nybyggeri eller eksisterende byggeri, typisk ligger et sted mellem 3.000-3.500 kr. pr. t og helt op til 5.000 kr. pr. t. Det kommer an på, i hvilken sammenhæng man tænker det ind, for der er altså faktisk muligheder på det her område, hvor regnestykket ser væsentlig bedre ud.

Vi skal bare huske på, at vi på energibesparelser og andre områder kan komme ned i nogle helt, helt små kroner, hvor vi på vind f.eks. måske er nede på et par hundrede kroner, men der er også andre områder, vi kan investere pengene i, hvor vi er meget længere nede. Og derfor mener jeg, at det er væsentligt, at man kigger meget nuanceret på de her ting og hele tiden tænker på, at vi skal have mest muligt for pengene.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Også jeg vil meget gerne kvittere for det gode samarbejde med regeringspartierne i forbindelse med de energiaftaler, der er indgået. Og jeg vil godt sige, at jeg synes, det er meget ærgerligt, at det ikke i dag kunne lade sig gøre at nå frem til et forslag til vedtagelse, som ville være en vedtagelse, som også tager afsæt i de tilkendegivelser, der er kommet i forbindelse med regeringens udspil til det nye klimaforslag 2012, og det er altså det, SF gør i sit forslag til vedtagelse her.

Vi er meget, meget opmærksomme på, at det er meget vigtigt, at Danmark – og jeg har jo selv oplevet, hvordan miljø- og energiministeren i de meget vigtige forhandlinger spiller en utrolig central rolle – hele tiden er i front dér, også for at få processen til at køre i EU-systemet og i øvrigt også i forhold til de internationale forhandlinger.

Jeg var meget glad for at høre ministerens kvittering for og tilkendegivelse af, at det var vigtigt at ratificere meget hurtigt, måske faktisk allerede ved udgangen af dette år, hørte jeg nærmest, i hvert fald i den kommende samling, med henblik på, at protokollen kan træde i kraft, når alverdens lande forsamles på Rio plus 10-konferencen.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Ministeren glemte at svare mig på et spørgsmål, som jeg synes er meget vigtigt, og det var nemlig, hvordan skatteminister Ole Stavads høringssvar skal fortolkes. Jeg tror, det var i forbindelse med gasloven, hvor han siger, at pristillæg har stor lighed med skatter, og at en bemyndigelse til reelt at fastsætte disse pristillæg derfor vil rejse spørgsmål i forhold til grundlovens § 43. Og pristillæg benytter ministerens sig jo af i udstrakt grad i hele ellovgivningen og i energilovgivningen.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Energiministeren nævnte, at Enhedslisten har en fobi over for biomasse. Nej, det har vi ikke.

Vi siger klart ja til den del af biomassen, som er i overensstemmelse med økologisk tankegang. Hvis man vil økologisk skovdrift, så er det fint med biomasse som følge deraf, men vi siger nej tak til den del af biomassen, der indebærer, at man ødelægger jordens humuslag og ikke vil medvirke til at opbygge det. Det var bare en præcisering, som for os er vigtig.

Og så vil jeg så sige til ministeren: Ministeren taler somme tider om de store årstal i Danmarkshistorien – 1814, andelsbevægelsen, nej tak til a-kraft – men hvem er det, der kan bidrage til, at ministeren på sådanne punkter får et løft, og at Danmark kan være et foregangsland? Er det Venstre, eller er det Enhedslisten?

Jeg tror i virkeligheden, det er Enhedslisten, der ligger lidt tættere på ministeren, men det er jo også svært for ministeren at erkende.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg stillede i min ordførertale et konkret spørgsmål til ministeren, som jeg ikke har fået noget svar på, men jeg vil gerne gentage det, da det er meget interessant at høre:

Hvilken strategi vil ministeren anlægge i forhold til de kommende klimaforhandlinger, som skal finde sted i efteråret? Det er spørgsmålet, om vi stadig væk bare skal sige, at det er USA, der får lov til at blokere for, at verden kan komme videre her, og derfor er det meget afgørende at være kreativ i at lave en strategi og lave alliancepartnere, som kan flytte os ud i en proces, hvor vi kan få vedtaget at få denne protokol til at træde i kraft. Derfor er det meget

afgørende, hvilken strategi Danmark vil lægge for dagen også dér.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Hr. Ebbe Kalnæs gør med rette opmærksom på, at prisen på solenergi afhænger af en lang række forskellige forhold, som gør, at man ikke generelt set kan sige, at fortrængningsprisen altid er astronomisk høj i forhold til CO₂. Alligevel tror jeg, at hr. Kalnæs vil medgive mig, at selv under optimale betingelser er det en dyr måde at fjerne CO₂ på. Vi gør det alligevel, fordi vi mener, at det er vigtigt, at Danmark er med i den udvikling, og på lang sigt kan der være særlige perspektiver i det.

Fru Anni Svanholt spurgte mig om, hvad strategien er inden COP 6, altså inden mødet i Haag om klima, og jeg kan sige til hende, at den strategi håber jeg vi får god tid til at diskutere her i Folketingssalen. Men min egen opfattelse eller indgang til det er, at de europæiske lande gør klogt i at pleje meget tætte kontakter med G77-gruppen, det vil altså sige udviklingslandene, gør meget klogt i at have tætte relationer til de store varmluftslande, Rusland, Ukraine, Kasakhstan osv., og gør klogt i at se, om det er muligt at lave et globalt kompromis, et kompromis, der måske ikke i første omgang tilfredsstiller alle og ikke fører til, at alle kan ratificere det, men hvor alle føler sig ordentligt behandlet, og hvor der er i åbenhed i forhold til udviklingslandene, som jeg tror er forudsætningen for, at vi kan nå igennem.

Ingen kan i dag sige, hvordan det amerikanske præsidentvalg vil komme til at påvirke hele den problemstilling. Det eneste, vi kan sige med sikkerhed, er, at det vil komme til at påvirke, og dér tror jeg, at det er meget vigtigt for os i Europa, at vi respekterer, at det er en diskussion, der finder sted i USA, og ikke gør forholdet til USA til det altafgørende, men lægger op til et mere globalt kompromis.

Hr. Peter Hansen-Nord prøvede at forklare mig, at i politik er der noget, man skal lære, og noget, man skal forstå, og at der skulle være en stor forskel på de to ting. Og det vil jeg gerne tænke over, for det tror jeg er dybere tænkt, end jeg måske umiddelbart er i stand til at forstå, men jeg vil godt tage det til mig.

Så stiller hr. Søren Kolstrup et vanskeligt spørgsmål. Hvem føler jeg mig mest i slægt med, Enhedslisten eller partiet Venstre? Er man virkelig efter Folketingets forretningsorden forpligtet til at svare på alle spørgsmål? Kan man

ikke sige, at man ikke nødvendigvis føler sig i slægt med nogen af dem, men lægger vægt på at have et godt forhold til dem uanset det manglende slægtskab?

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Tak til ministeren for det svar vedrørende den strategi, der skal lægges for dagen for at få processen speedet op, så det er muligt reelt at ratificere Kyoto-protokollen.

Og for god ordens skyld vil jeg gerne her sige, at SF vil undlade at stemme til det forslag til vedtagelse, som er fremsat af Socialdemokratiet, Venstre, Kristeligt Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, CD, Det Radikale Venstre og FRI. Og i øvrigt vil vi stemme imod de to andre forslag til vedtagelse.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg blev så fascineret af hr. Kolstrups spørgsmål om, hvem jeg føler mig mest i familie med, at jeg glemte at svare fru Aase D. Madsen. Fru Aase D. Madsens spørgsmål var, hvad jeg sagde til Skatteministeriets foreløbige høringssvar i anledning af energireformen. Det spørgsmål synes jeg egentlig man skal rette til mig skriftligt, og så skal vi sørge for, at der kommer et ordentligt svar. Det kan jo være, at forklaringen på høringssvaret er, at proppen røg lidt for tidligt af blækhuset – hvad ved jeg? – men det vil fru Aase D. Madsen kunne få nærmere uddybet.

Vi har den holdning hos os, at vi lægger vægt på, at vi offentliggør alle de høringssvar, der kommer ind, så alle kender dem. Men hvis man vil have det uddybet, må det være rigtigt at stille spørgsmålet skriftligt, og så kan vi give et ordentligt svar på det.

Jeg kan til fru Aase D. Madsen sige, at det bestemt ikke er min opfattelse, at PSO-forpligtelser, som er et veldefineret begreb både i dansk ret og i europæisk ret, er en krænkelse af grundlovens § 43. Men stil spørgsmålet skriftligt, så skal jeg sørge for, at der bliver givet et ordentligt svar, og at Skatteministeriet bliver inddraget i besvarelsen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V (74) af Martin Glerup (S), Peter Hansen-Nord (V), Gitte Seeberg (KF), Ebbe Kalnæs (CD), Dorit Myltoft (RV), Jann Sjørnsen (KRF) og Kim Behnke (FRI) (se foran) vedtoges med 84 stemmer (S, V, KF, CD, RV, KRF og FRI) mod 11 (DF og EL); 9 (SF) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag til vedtagelse bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 75 af Anni Svanholt (SF).

Forslag til vedtagelse nr. V 76 af Aase D. Madsen (DF).

Forslag til vedtagelse nr. V 77 af Søren Kolstrup (EL).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 239:

Forslag til lov om naturgasforsyning.

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 29/3 2000).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Martin Glerup (S):

Naturgas er en vigtig energikilde for Danmark. Naturgas er med 40 pct. mindre CO₂-udslip end kul af stor betydning for vor mulighed for at overholde danske og internationale miljømål. Naturgas dækker 21 pct. af det samlede danske energiforbrug og forsyner et par millioner danskere med varme og udgør energikilden for 1.000 industrivirksomheder.

Formålet med det her lovforslag er at sikre forsynings sikkerhed, samfundsøkonomi, miljø- og forbrugerinteresser samt at gennemføre EU's gasdirektiv inden for tidsfristen den 10. august 2000. Der lægges op til en gradvis markedsåbning. I 2000 bliver den på 30 pct., i 2003 på 38 pct., og i 2008 bliver der en åbning på 43 pct.

Når vi ikke kan åbne lige så meget som på elområdet lige så hurtigt, skyldes det, at natur-